BÉLA BARTÓK

MIKROKOSMOS

153 Progressive Piano Pieces
153 Pièces de piano progressives
153 Klavierstücke, vom allerersten Anfang an
Zongoramuzsika a kezdet legkezdetétől

4 *Nos. 97–121*

New Definitive Edition 1987
Neue, revidierte Ausgabe 1987

Boosey & Hawkes
MUSIC PUBLISHERS LIMITED
LONDON NEW YORK BONN
SYDNEY · TOKYO TORONTO

Contents

VOLUME 4

Foreword to the Definitive Edition *4*
Preface by the Composer *6*
No. 97 Notturno *10*
98 Thumbs Under *12*
99 Hands Crossing *13*
100 In Folk Song Style *14*
101 Diminished Fifth *15*
102 Harmonics *16*
103 Minor and Major *18*
104 Wandering through the Keys *20*
105 Game (with two five-tone scales) *22*
106 Children's Song *24*
107 Melody in the Mist *25*
108 Wrestling *26*
109 From the Island of Bali *28*
110 And the Sounds Clash and Clang . . . *30*
111 Intermezzo *32*
112 Variations on a Folk Tune *34*
113 Bulgarian Rhythm (1) *36*
114 Theme and Inversion *38*
115 Bulgarian Rhythm (2) *40*
116 Song *42*
117 Bourrée *44*
118 Triplets in 9/8 Time *46*
119 Dance in 3/4 Time *48*
120 Triads *50*
121 Two-part Study *52*
Appendix: Exercises *54*
Appendix: Notes *56*

Index

4E VOLUME

Préface à l'édition définitive *4*
Préface du compositeur *7*
No. 97 Notturno *10*
98 Pouces en-dessous *12*
99 Mains croisées *13*
100 Chanson de style populaire *14*
101 Quinte diminuée *15*
102 Harmoniques *16*
103 Mineur et majeur *18*
104 A travers les tonalités *20*
105 Jeu (avec deux gammes à cinq notes) *22*
106 Chanson enfantine *24*
107 Mélodie dans la brume *25*
108 Lutte *26*
109 De l'île de Bali *28*
110 Et les sons s'entrechoquent . . . *30*
111 Intermezzo *32*
112 Variations sur un air populaire *34*
113 Rythme bulgare (1) *36*
114 Thème et inversion *38*
115 Rythme bulgare (2) *40*
116 Mélodie *42*
117 Bourrée *44*
118 Triolets à 9/8 *46*
119 Danse à 3/4 *48*
120 Accords parfaits *50*
121 Etude à deux voix *52*
Appendice: exercices *54*
Appendice: notes *56*

Inhalt

HEFT 4

Vorwort zur revidierten Ausgabe *5*
Vorwort des Komponisten *8*
Nr. 97 Notturno *10*
98 Daumenuntersatz *12*
99 Gekreuzte Hände *13*
100 Wie ein Volkslied *14*
101 Verminderte Quinten *15*
102 Obertöne *16*
103 Moll und Dur *18*
104 Wanderung von Tonart zu Tonart *20*
105 Spiel (mit zwei Fünftonskalen) *22*
106 Kinderlied *24*
107 Melodie im Nebelgrau *25*
108 Ringkampf *26*
109 Auf der Insel Bali *28*
110 Und es klirren die Töne . . . *30*
111 Intermezzo *32*
112 Variationen über ein Volkslied *34*
113 Bulgarischer Rhythmus (1) *36*
114 Thema und Umkehrung *38*
115 Bulgarischer Rhythmus (2) *40*
116 Lied *42*
117 Bourrée *44*
118 Triolen im 9/8-Takt *46*
119 Tanz im 3/4-Takt *48*
120 Dreiklänge *50*
121 Zweistimmige Etüde *52*
Anhang: Übungen *54*
Anhang: Anmerkungen *56*

Tartalom

4. FÜZET

Előszó a gondosan javított kiadáshoz *5*
Előszó, írta a szerző *9*
Nr. 97 Notturno *10*
98 Alátevés *12*
99 Kézkeresztezés *13*
100 Népdalféle *14*
101 Szűkített ötödnyi távolság *15*
102 Felhangok *16*
103 Moll és dur *18*
104 Vándorlás egyik hangnemből a másikba *20*
105 Játék (két ötfokú hangsorral) *22*
106 Gyermekdal *24*
107 Dallam ködgomolyagban *25*
108 Birkózás *26*
109 Báli szigetén *28*
110 És összecsendülnek-pendülnek a hangok . . . *30*
111 Intermezzo *32*
112 Változatok egy népdal fölött *34*
113 Bolgár ritmus (1) *36*
114 Téma és fordítása *38*
115 Bolgár ritmus (2) *40*
116 Nóta *42*
117 Bourrée *44*
118 Triólák 9/8-ban *46*
119 3/4-es tánc *48*
120 Kvintakkordok *50*
121 Kétszólamú tanulmány *52*
Függelék: gyakorlatok *54*
Függelék: jegyzetek *56*

Előszó

ÍRTA A SZERZŐ

Ezeknek a zongoradaraboknak első négy füzete azzal a szándékkal készült, hogy a zongorázni tanulni akarók – akár gyermekek, akár felnőttek – benne a kezdet kezdetétől tanulásra alkalmas, lehetőleg minden egyszerűbb technikai problémára kiterjedő, nehézségi fokozatok szerint rendezett anyagot találjanak. Sőt az 1., 2. és 3. füzet anyagát úgy alakítottuk, hogy elképzelésünk szerint a tanulási idő első vagy kezdeti másfél esztendejére egymagában is elegendő legyen. Zongoraiskolától ez a három füzet csupán abban különbözik, hogy nincsen benne semmi technikai és elméleti leírás: ilyesmit szerintünk helyesebb, ha a tanító élőszóval közöl a tanulóval. Az egyes problémákra vonatkozó darabokból sokszor inkább több van, mint kevesebb, hadd legyen alkalma tanítónak, tanulónak egyaránt, válogatnia a darabokból; vagyis nem kell, sőt talán nem is lehet és nem is szabad egy-egy tanulóval valamennyi 96 darabot betanultatni.

Hogy a nevelőmunkát megkönnyítsük, az első négy füzethez függelékben gyakorlatokat is mellékeltünk. A gyakorlatok sorszáma mellett zárójelbe helyezett szám látható: ez arra a darabra mutat, amelynek problémakörére az illető gyakorlat vonatkozik. Némely technikai problémára több gyakorlat is van, ezekből a tanító tetszése szerint választhat: tehetségesebb tanulók számára a nehezebbeket is, kevésbé tehetségesek számára csak a könnyebbeket. Ajánlatos az egyes gyakorlatokat nem közvetlenül a hasonló problémájú darabok betanítása előtt játszatni, hanem valamivel előbb. Természetesen egészen egyszerű (ötujjas, alátevő, törthármashangzatos stb.) gyakorlatokat nem közlünk; ebben is el akartunk térni a szokásos ,,zongoraiskola'' berendezésétől. Ilyen gyakorlatokat minden tanítónak amúgy is ismernie kell, játszassa ezeket a tanulókkal saját belátása szerint.

A daraboknak és gyakorlatoknak nehézségi fokozatok szerint megállapított sorrendje csak hozzávetőleges: ezen a tanító legjobb belátása szerint változtathat, a tanuló képességeinek mérlegelésével. A M.M. és időtartam jelzést, főleg az 1., 2. és 3. füzetben, szintén csak útmutatóként tekintsük; az első néhány tucat darab tempója – a körülmények szerint – lassabb vagy gyorsabb is lehet. Minél előbbre haladunk, annál kevésbé alkalmas a darabok tempója változtatásra; az 5. és 6. füzetben levőknél ezek az előírások már a szokásos módon kötelezők. Ha a darabok sorszáma mellett * van, ez azt jelenti, hogy a függelék második felében erre a darabra vonatkozó jegyzet található.

Négy darabhoz (43., 44., 55. és 68. sz.) második zongora szólamot is közöltünk: fontos, hogy a tanulók minél korábban kezdjék meg az együttes játékot. Ezek a darabok ilyen kétzongorás formában persze csak osztálytanításnál használhatók, ha az osztályban – amint lenni kellene – van is két zongora. Négy darab pedig (65., 74., 95. és 127. sz.): *ének* zongorakísérettel. Minden hangszertanításnak tulajdonképpen a tanulók énekeltetéséből kellene kiindulnia. Ha ez így történik, akkor semmi különös nehézséget nem okoz ilyen ének-zongora számok betanulása. Hasznuk nagy, mert a tanulók látókörét a kettős vonalrendszerről a hármasra tágítja (t. i. a tanuló egymaga énekeljen és zongorázzék is). A 74. és 95. számú darabot könnyítés céljából zongoraszólóra is közöltük. Így kell először megtanulni és csak azután kell fordulni az ének-zongora változathoz. A 65. számúnak előadási lehetőségeire az illető jegyzet utal.

A 4. füzettel egyidejűleg már más műveket is lehet, sőt kell játszatni (pl. a Bach J. S.-nak ,,Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach''-jában levő könnyű darabokat, Czerny megfelelő tanulmányait stb.). Hasznos dolog az egyszerűbb gyakorlatokat és darabokat transzponáltatva is játszatni. Sőt az 1., 2. és 3. füzet arra alkalmas darabjainak átírásával is meg lehet próbálkozni; persze csak egészen szigorú átírásra gondolunk, olyanra, amelyben legnagyobbrészt cembalo-regiszterszerű oktávkettőzéseknek jut szerep. Így pl. egyes darabokat két zongorán lehet játszani egy oktávnyi magasságbeli eltéréssel (pl. a 45., 51., 56. stb. számúakat). Esetleg merészebb változtatásokba is bocsátkozhatunk; ilyen volna pl. a 69. sz. darab kíséretének egyszerűsítése:

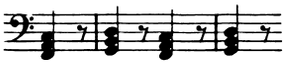

stb.; nagyobb fejtörést csupán a 10–11., 14–15., 22–23., 26–27., 30. és 32–33-ik ütem átalakítása okozna. Ezen a téren sok lehetőség kínálkozik, a helyes megoldás a tanító vagy az ügyesebb tanítványok leleményességétől függ.

És ha már átiratokról van szó, azt is megemlíthetjük, hogy egynémelyik darab – így pl. a könnyebbek közül a 76., 77., 78., 79., 92., 104/b számú, a nehezebbek közül a 117., 118., 123., 145. számú, *clavicembalo*ra is alkalmas. Ezen a hangszeren az oktávkettőzéseket regiszterek végzik.

Végezetül ezeknek a daraboknak még egy másfajta rendeltetésére is szeretnék rámutatni: magasabb fokon levők lapról olvasásra alkalmas anyagot találhatnak benne.

BARTÓK BÉLA

Notturno
Notturno
Notturno
Notturno

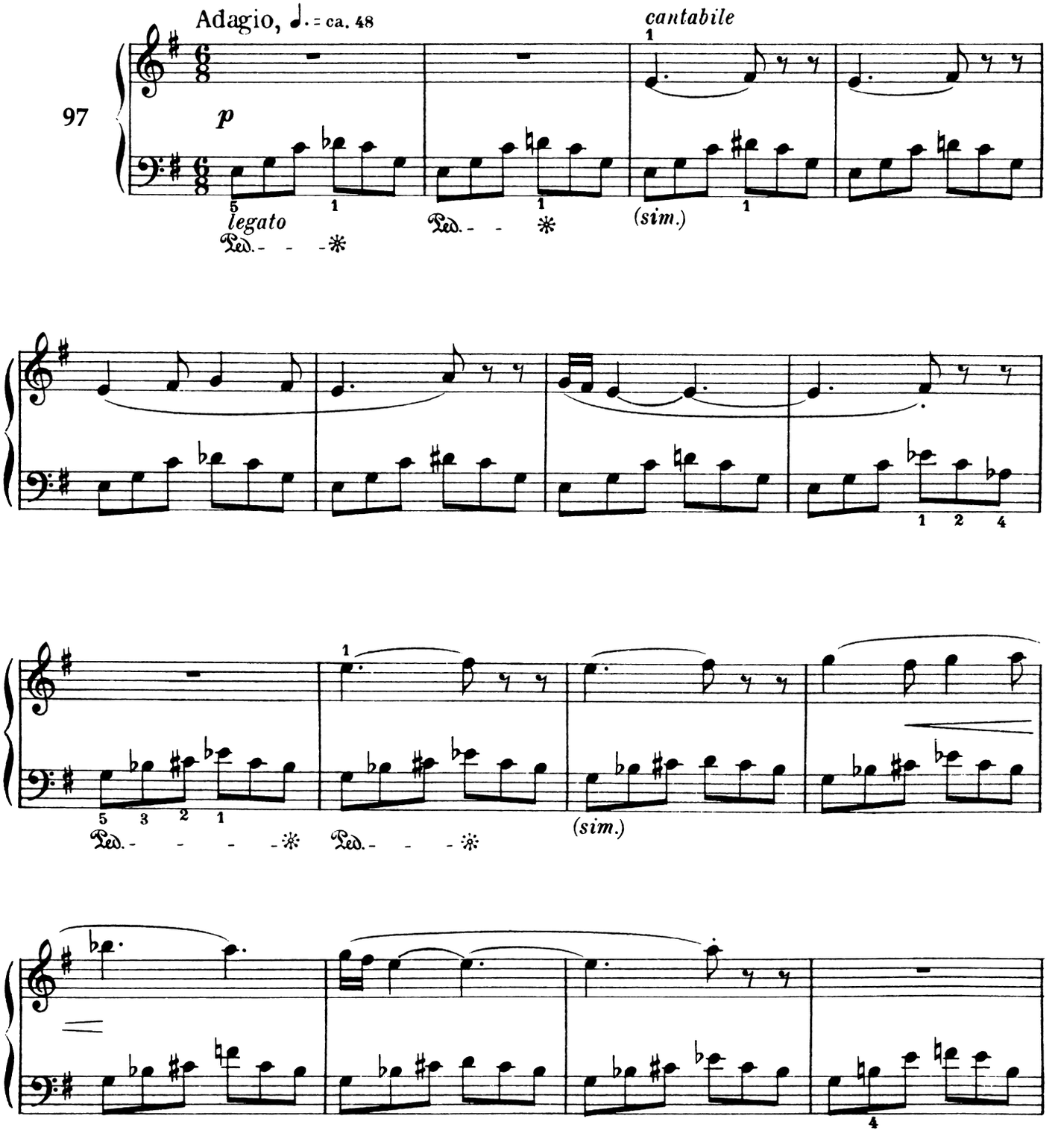

© Copyright 1940 by Hawkes & Son (London) Ltd.
Definitive corrected edition © Copyright 1987 by Hawkes & Son (London) Ltd.
All rights reserved / Printed in England

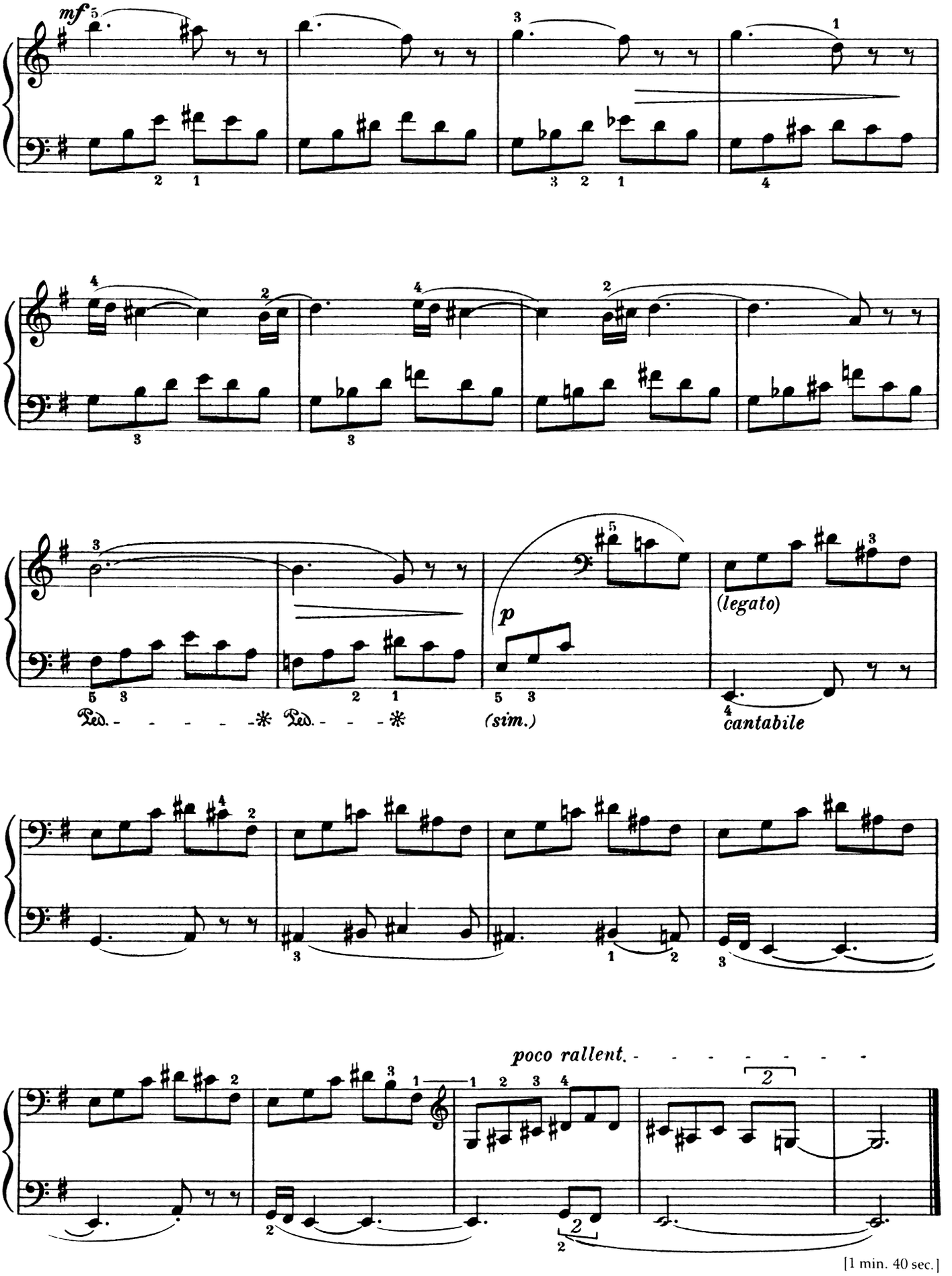

[1 min. 40 sec.]

Thumbs Under

Pouces en-dessous

Daumenuntersatz

Alátevés

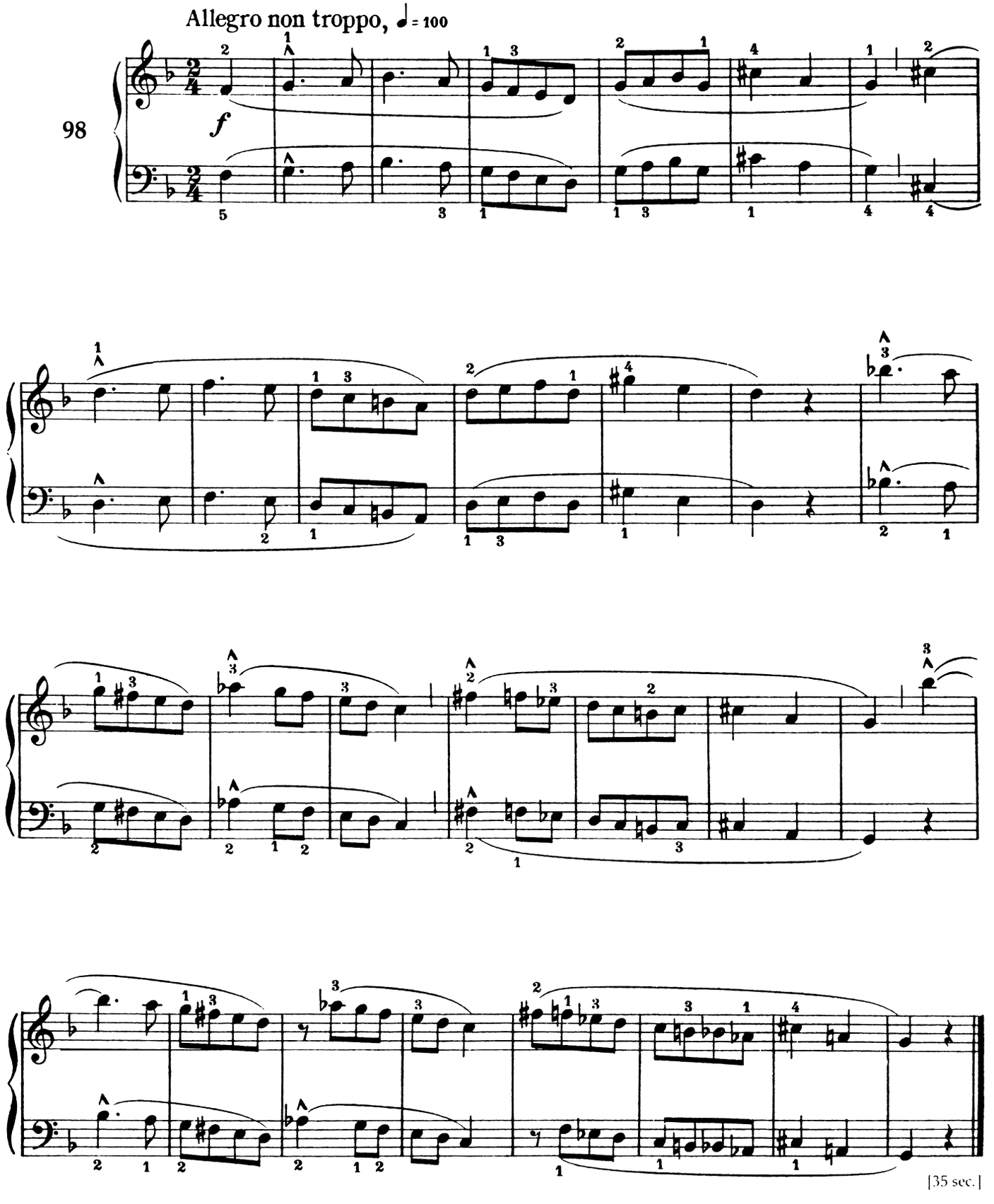

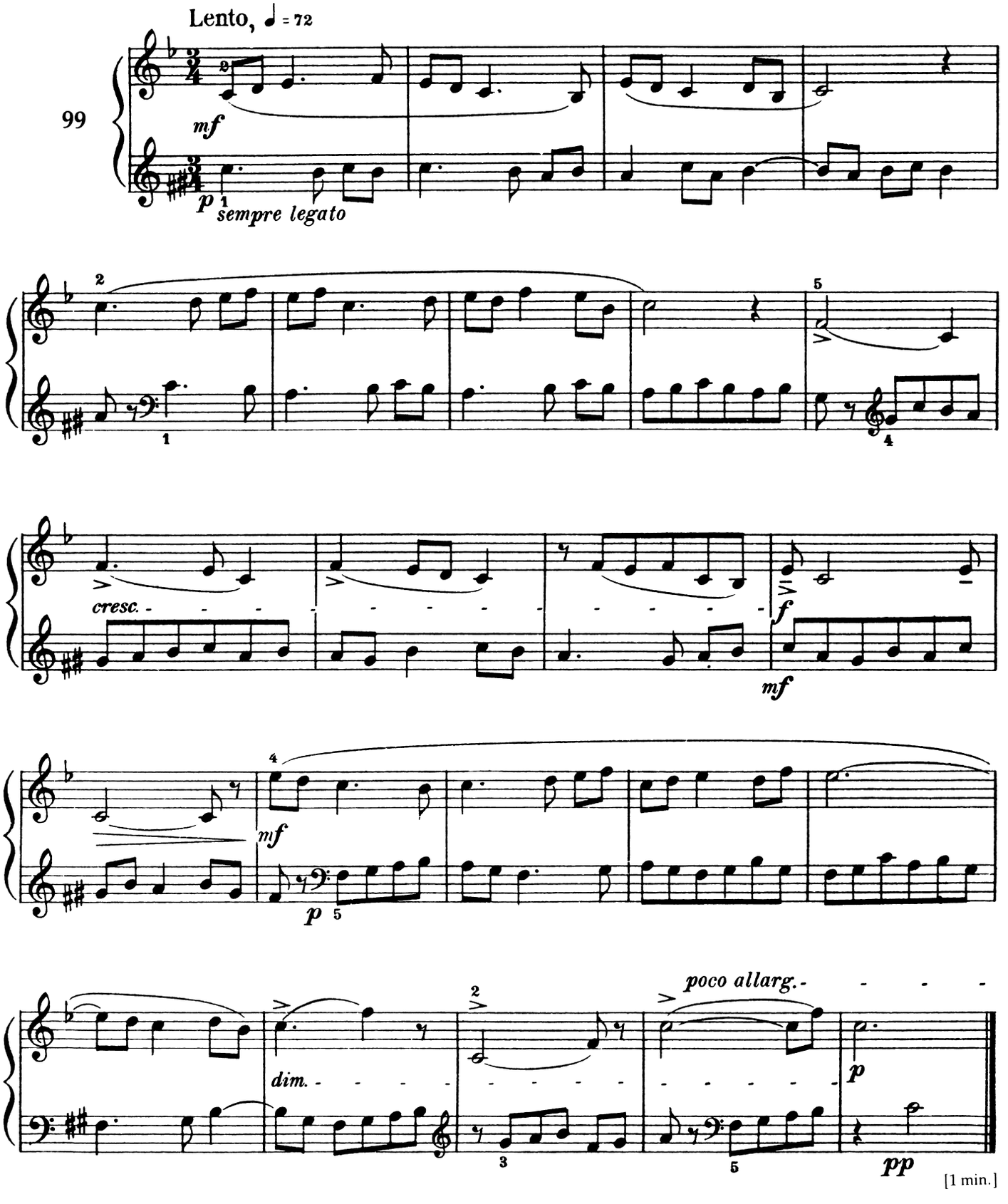
Lento, ♩ = 72
99
mf
p
sempre legato
cresc.
f
mf
mf
p
poco allarg.
dim.
p
pp

[1 min.]

In Folk Song Style

Chanson de style populaire

Wie ein Volkslied

Népdalféle

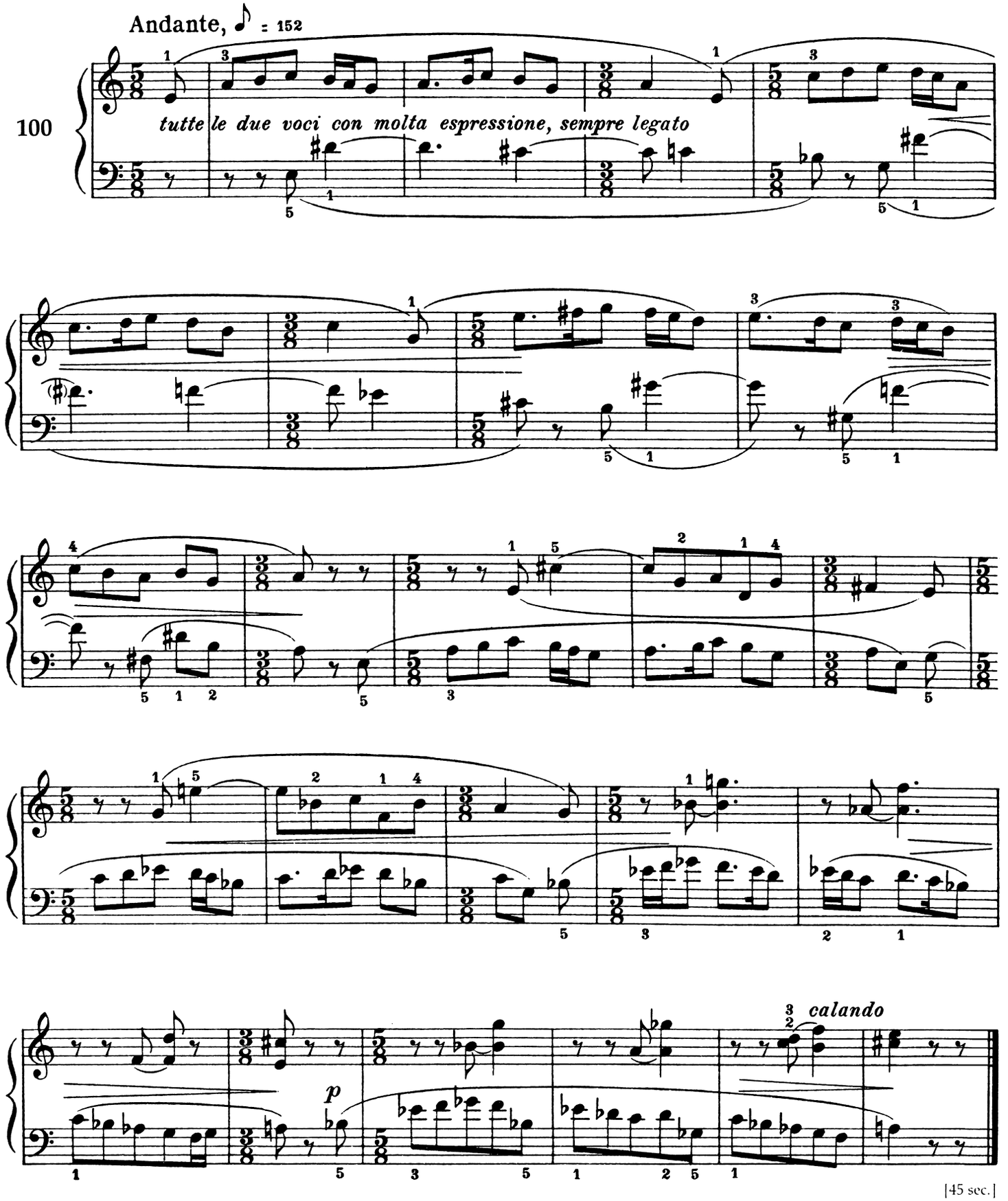

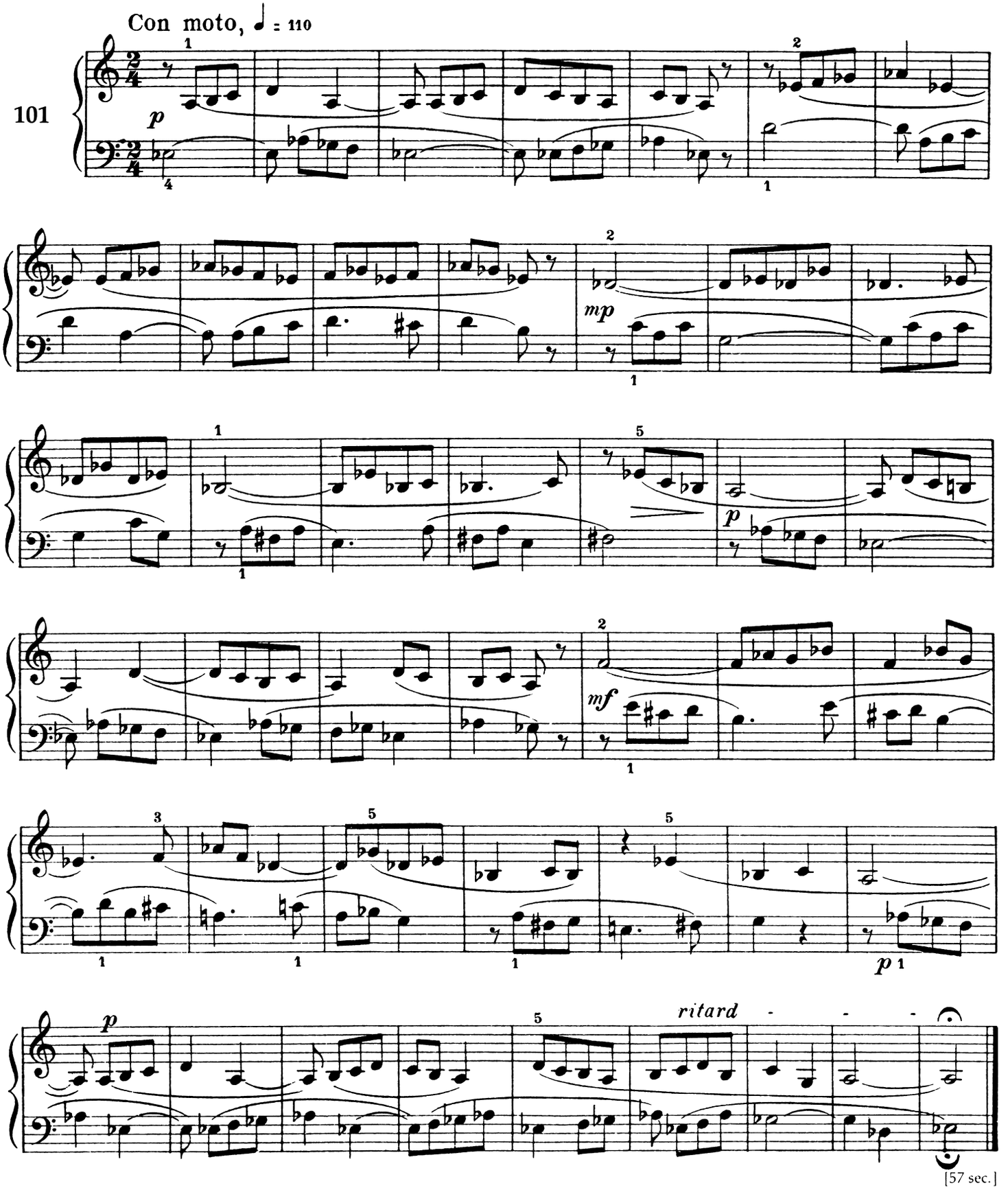
Con moto, ♩ = 110
101
p
mp
mf
p
p
ritard
[57 sec.]

Harmonics

Harmoniques

Obertöne

Felhangok

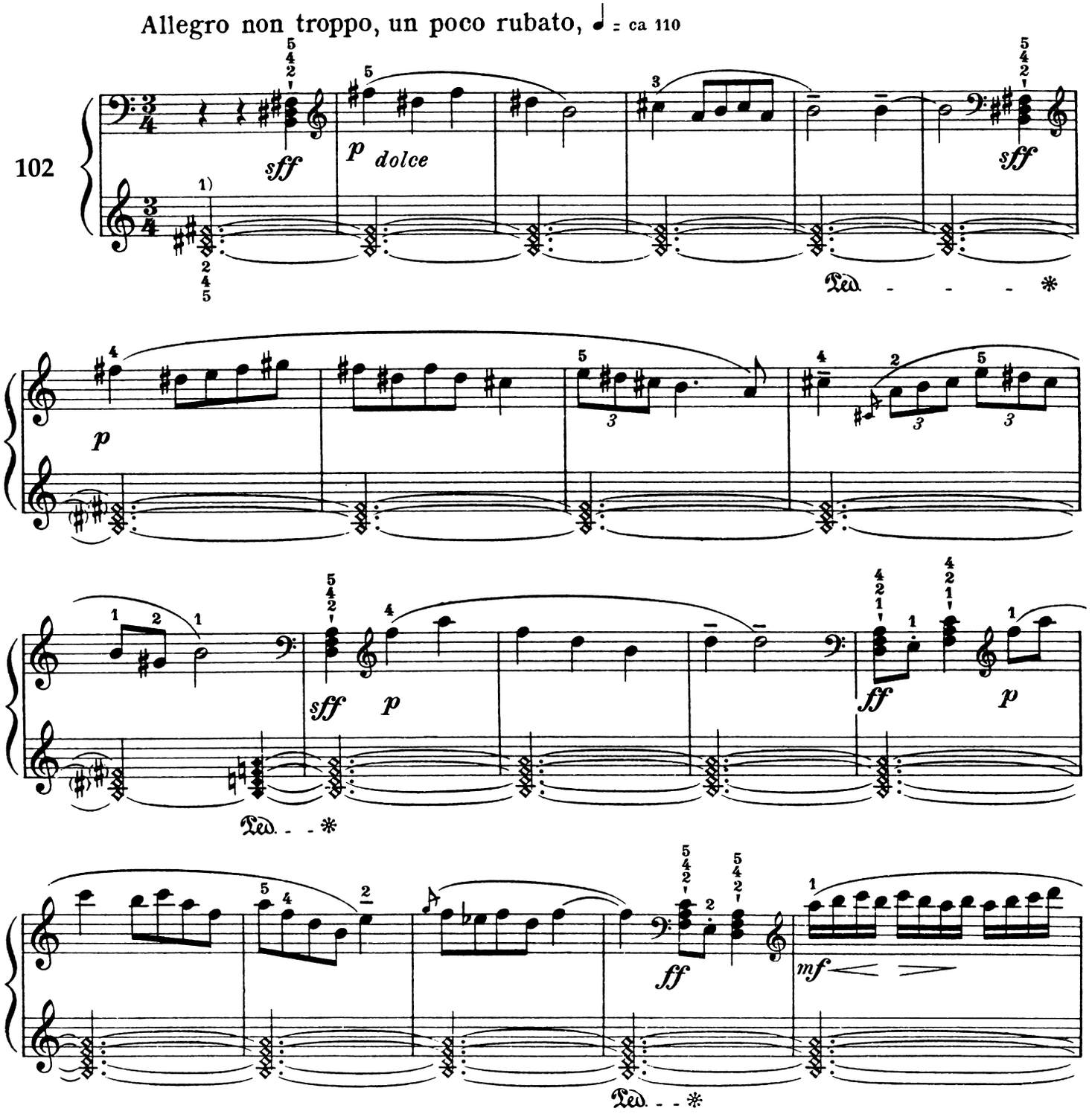

1) Press down keys without sounding
Touchez sans faire sonner
Die Tasten tonlos niederdrücken
A billentyű lenyomása ne szólaltassa meg a húrokat

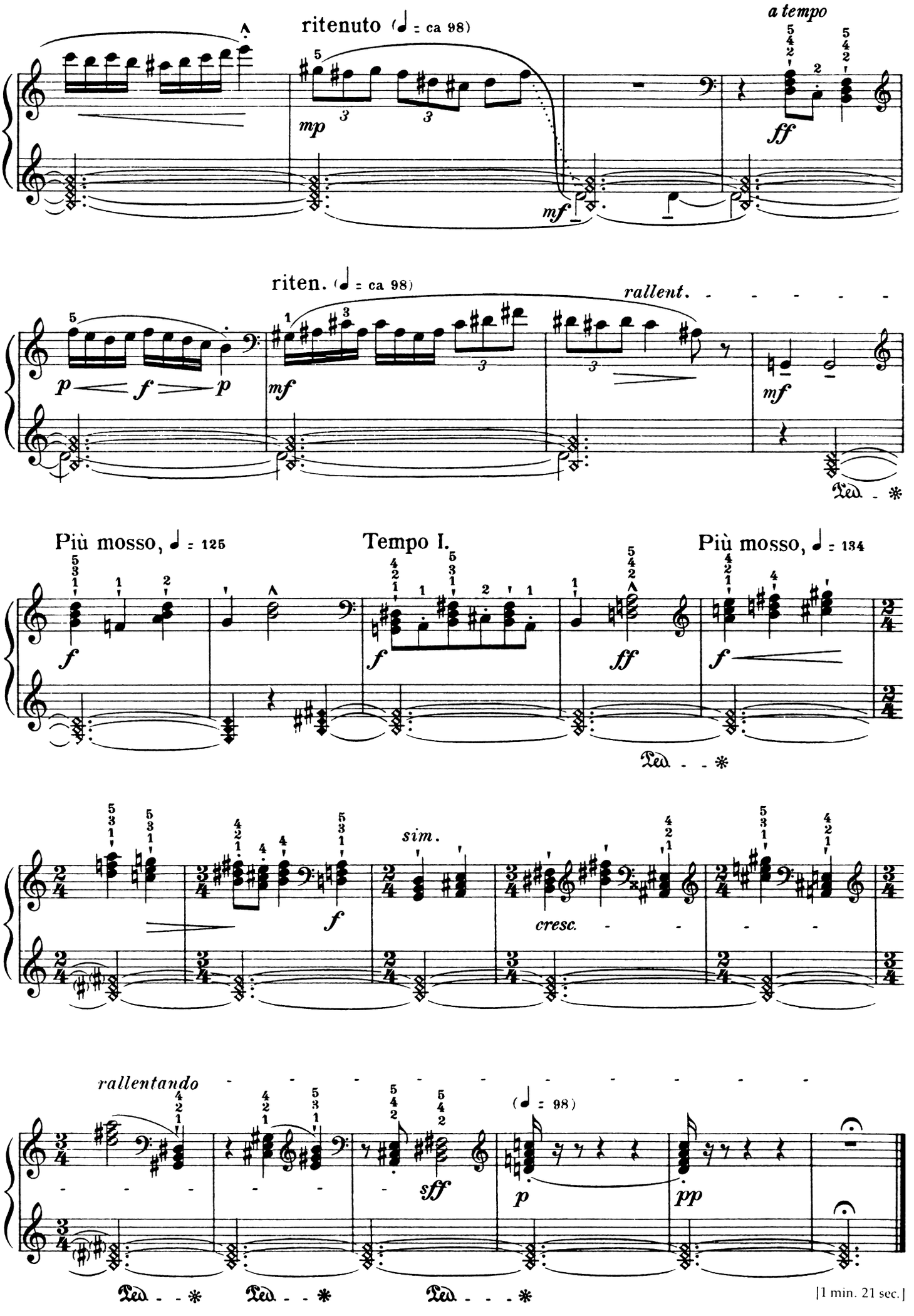
ritenuto (♩ = ca 98)
a tempo
mp
mf
ff
riten. (♩ = ca 98)
rallent.
p
f
p
mf
mf
Più mosso, ♩ = 125
Tempo I.
Più mosso, ♩ = 134
f
f
ff
f
sim.
f
cresc.
rallentando
(♩ = 98)
sff
p
pp
[1 min. 21 sec.]

Minor and Major

Mineur et majeur

Moll und Dur

Moll és dur

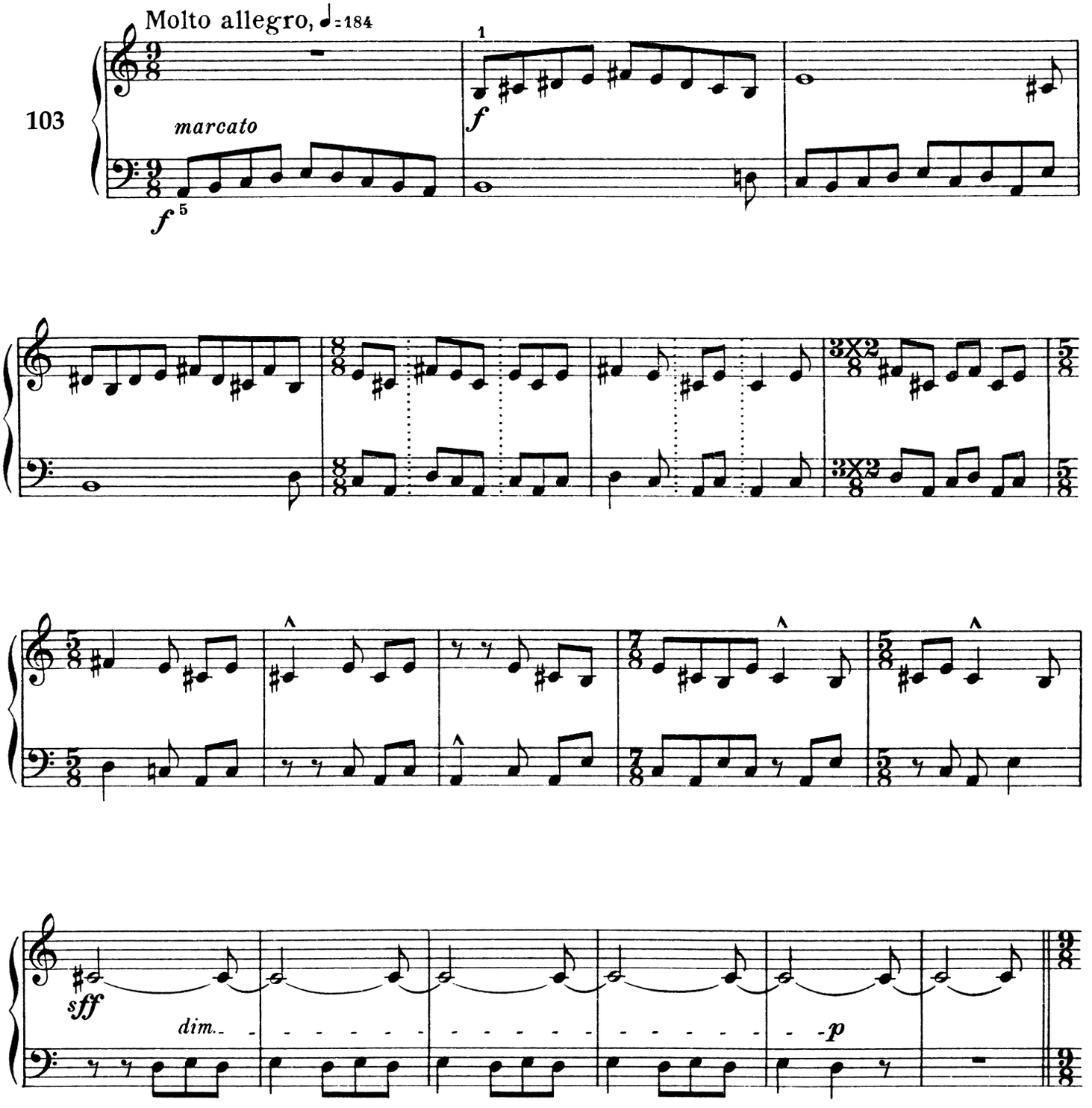

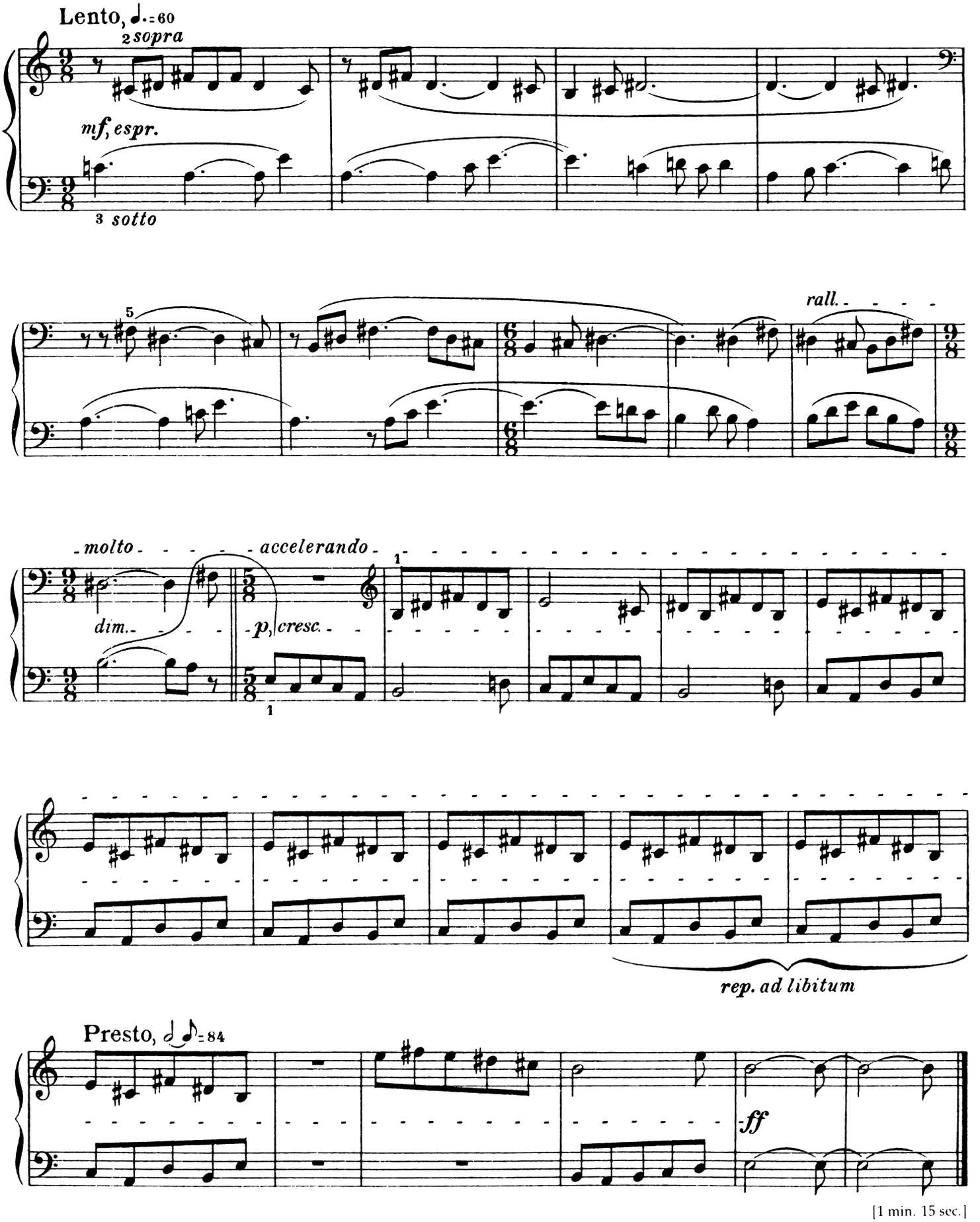
Lento, ♩.= 60
2 sopra
mf, espr.
3 sotto
5
rall.
molto
accelerando
dim.
p, cresc.
1
rep. ad libitum
Presto, 𝅗𝅥 𝅘𝅥𝅮 = 84
ff

[1 min. 15 sec.]

Wandering through the Keys

A travers les tonalités

Wanderung von Tonart zu Tonart

Vándorlás egyik hangnemből a másikba

a) **Comodo,** ♩= 102

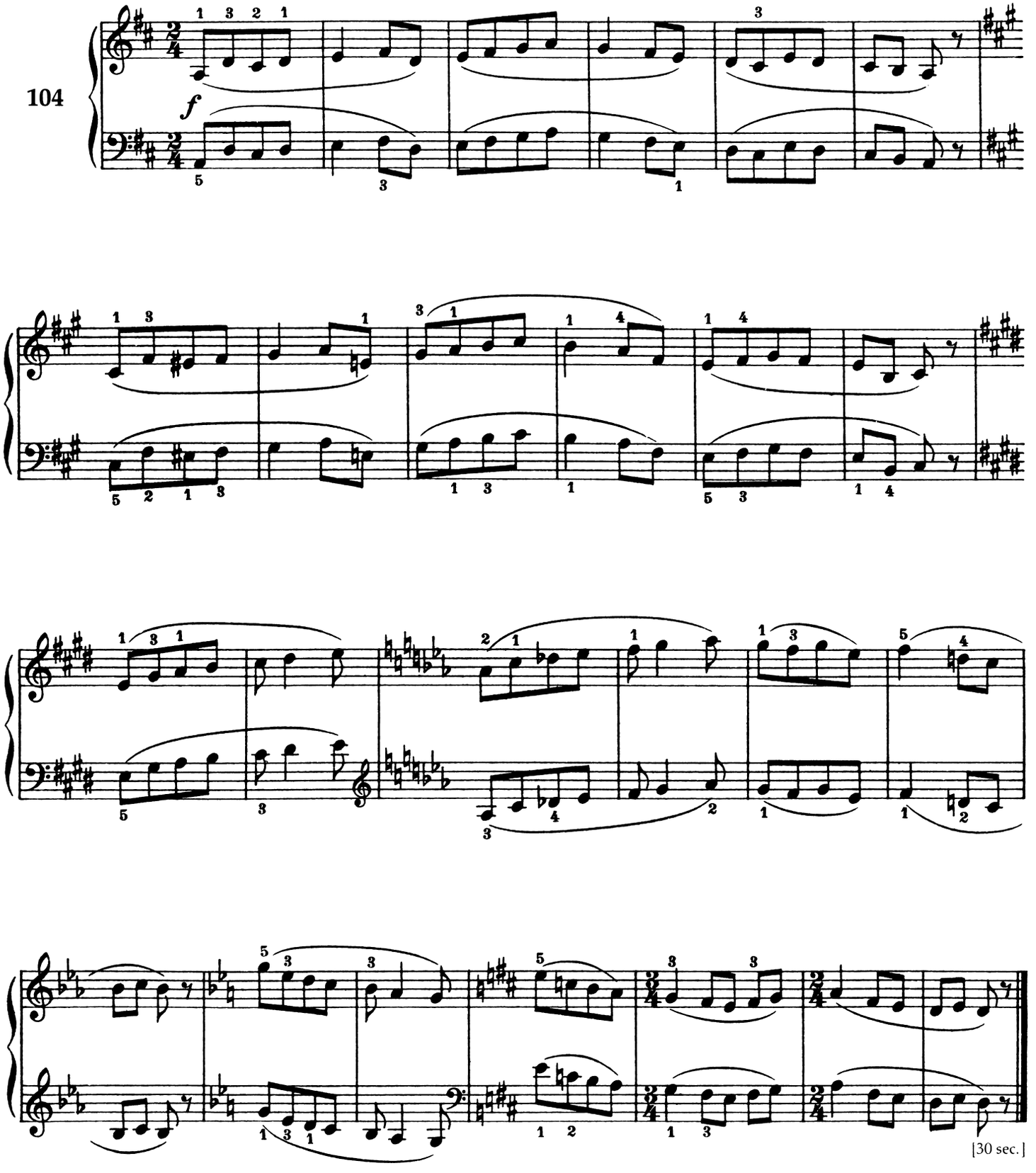

b)

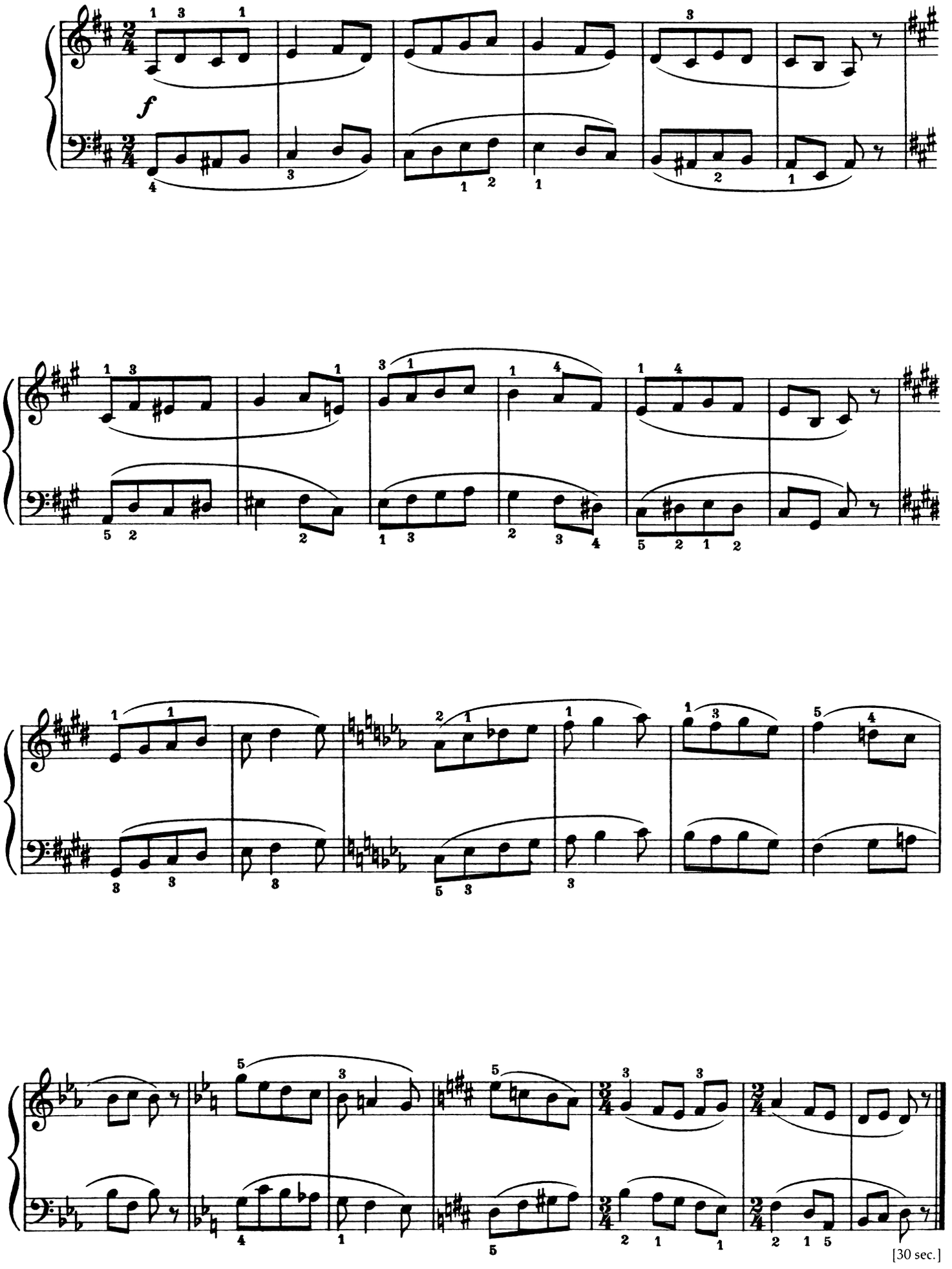

Game (with two five-tone scales)

Jeu (avec deux gammes à cinq notes)

Spiel (mit zwei Fünftonskalen)

Játék (két ötfokú hangsorral)

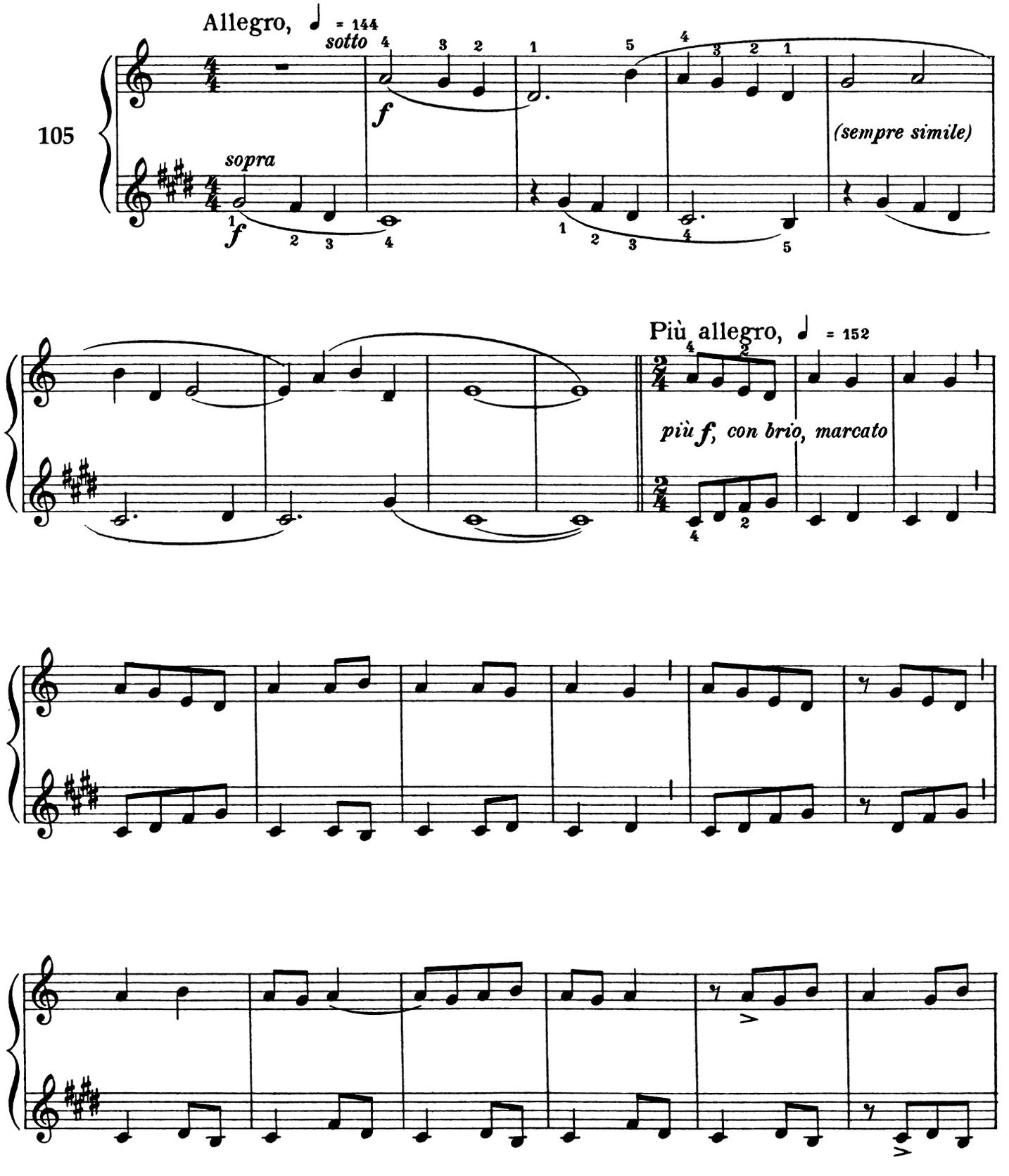

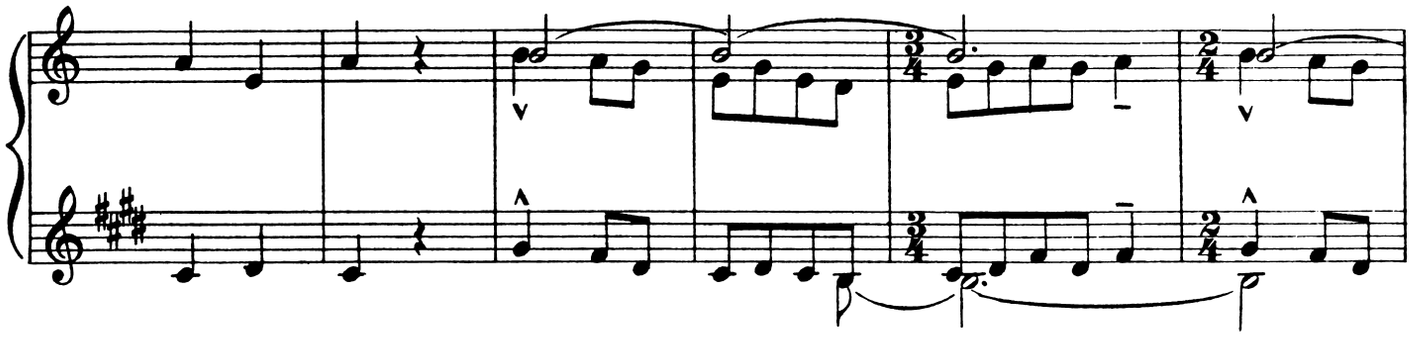

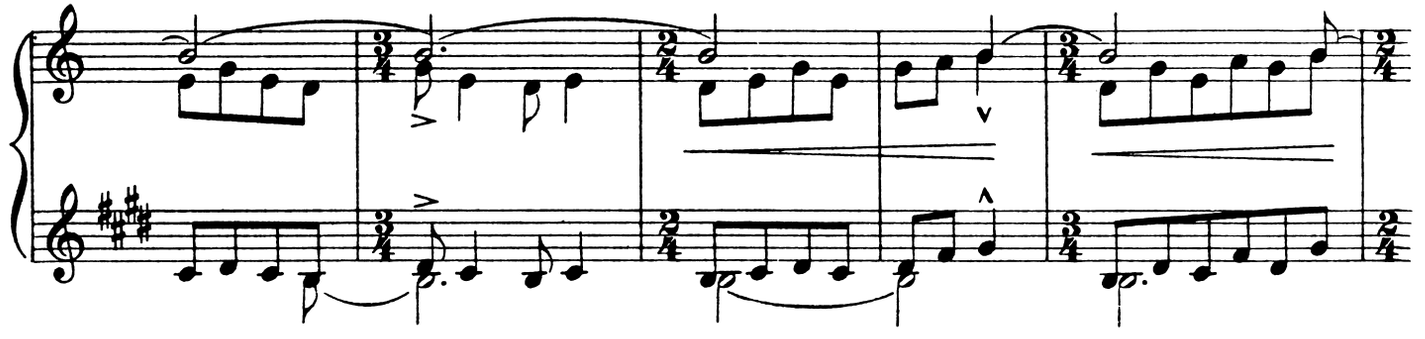

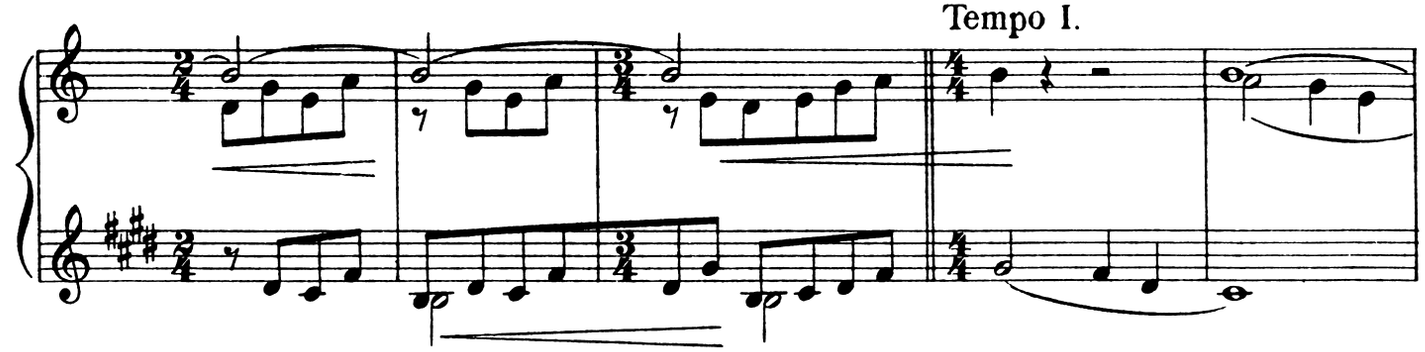
Tempo I.

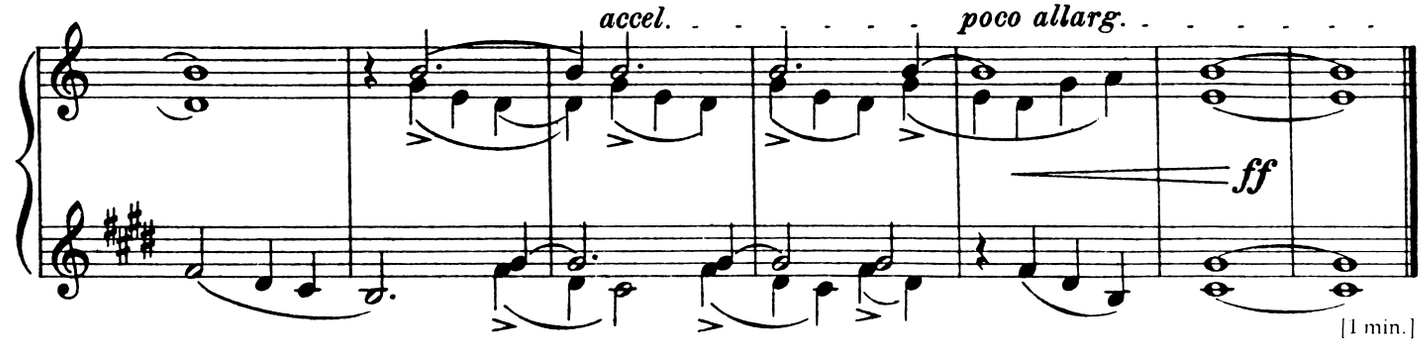
accel.
poco allarg.
ff
[1 min.]

Children's Song

Chanson enfantine

Kinderlied

Gyermekdal

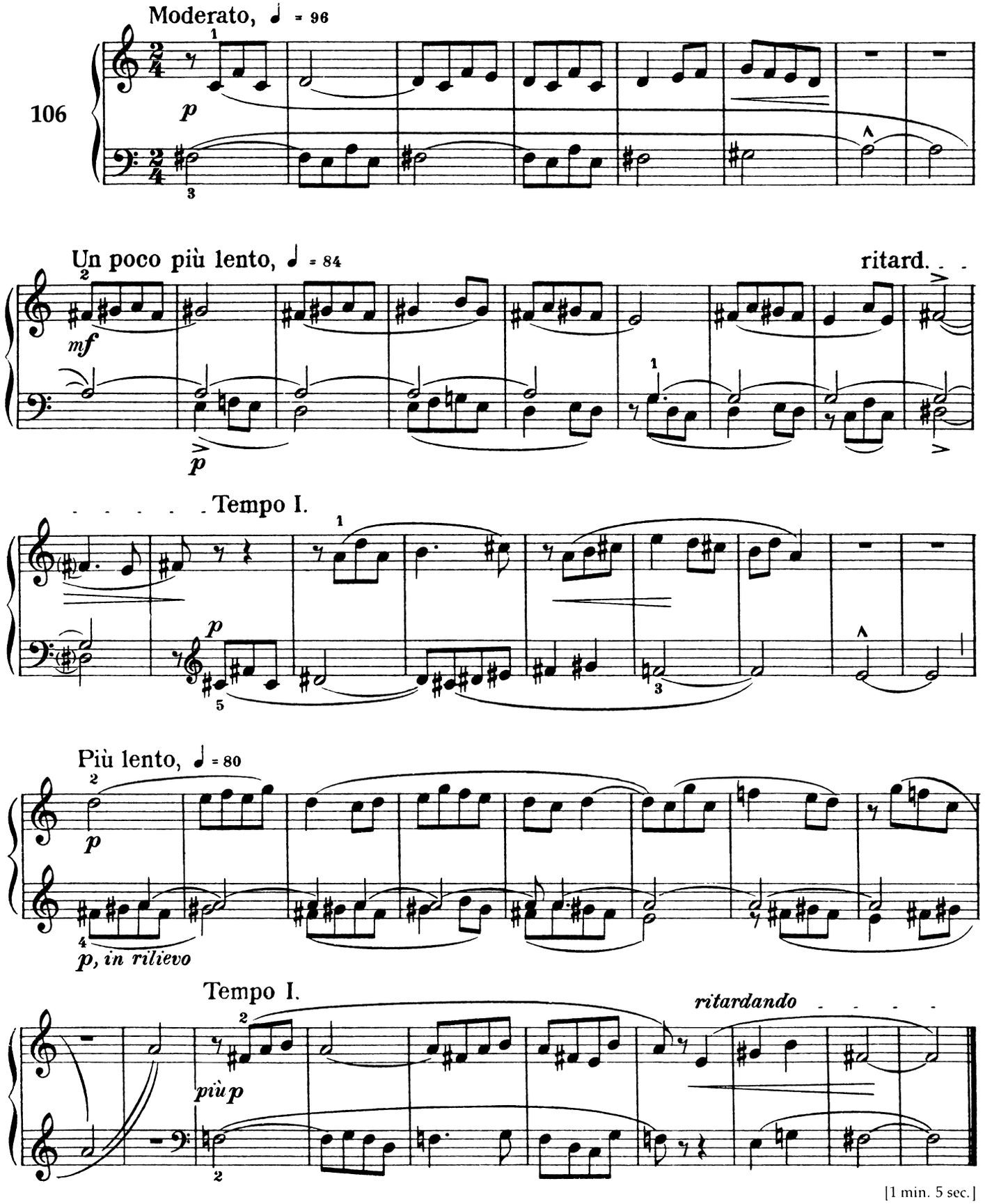

[1 min. 5 sec.]

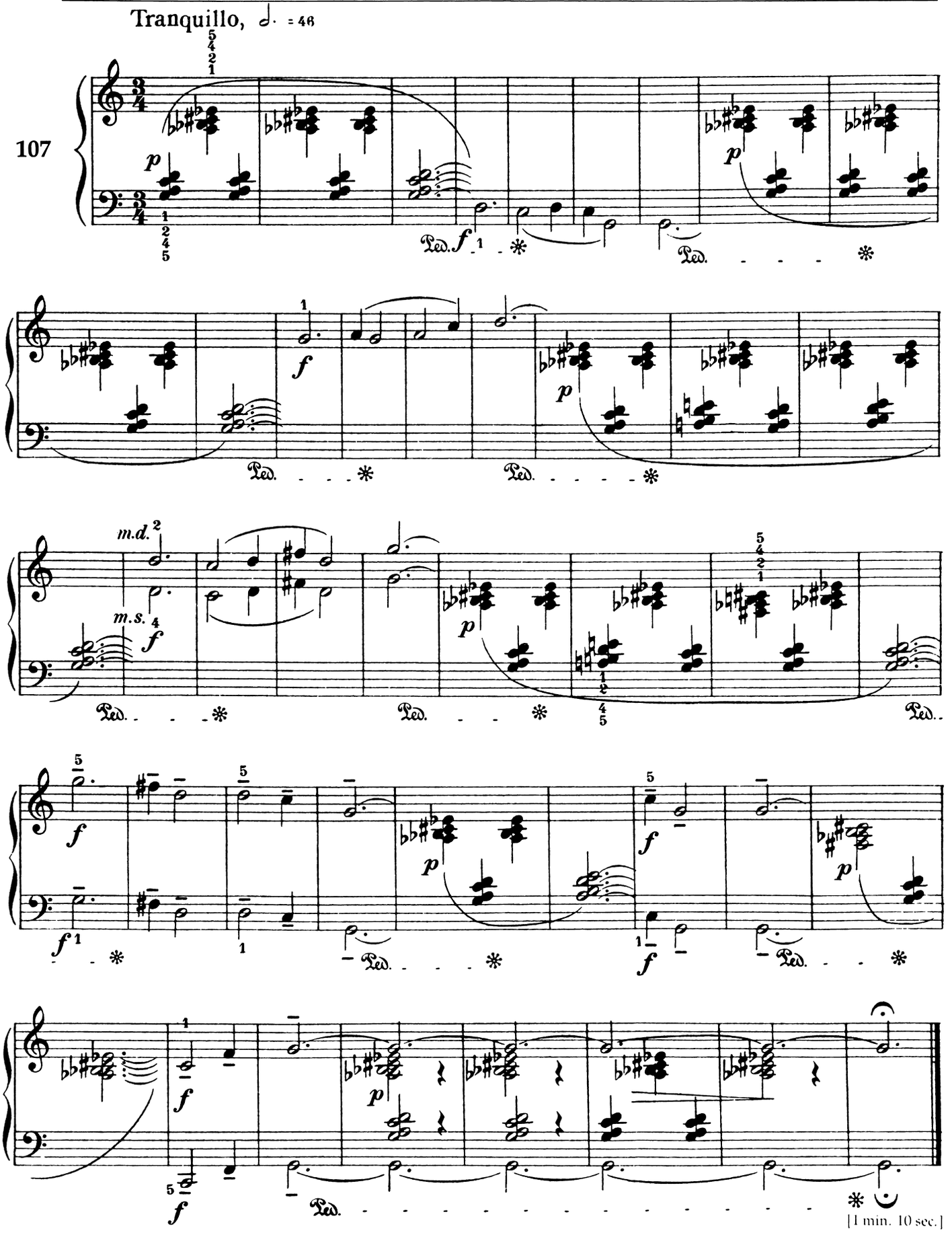
Tranquillo, ♩. = 46
107
m.d.
m.s.
Ped.
[1 min. 10 sec.]

Wrestling

Lutte

Ringkampf

Birkózás

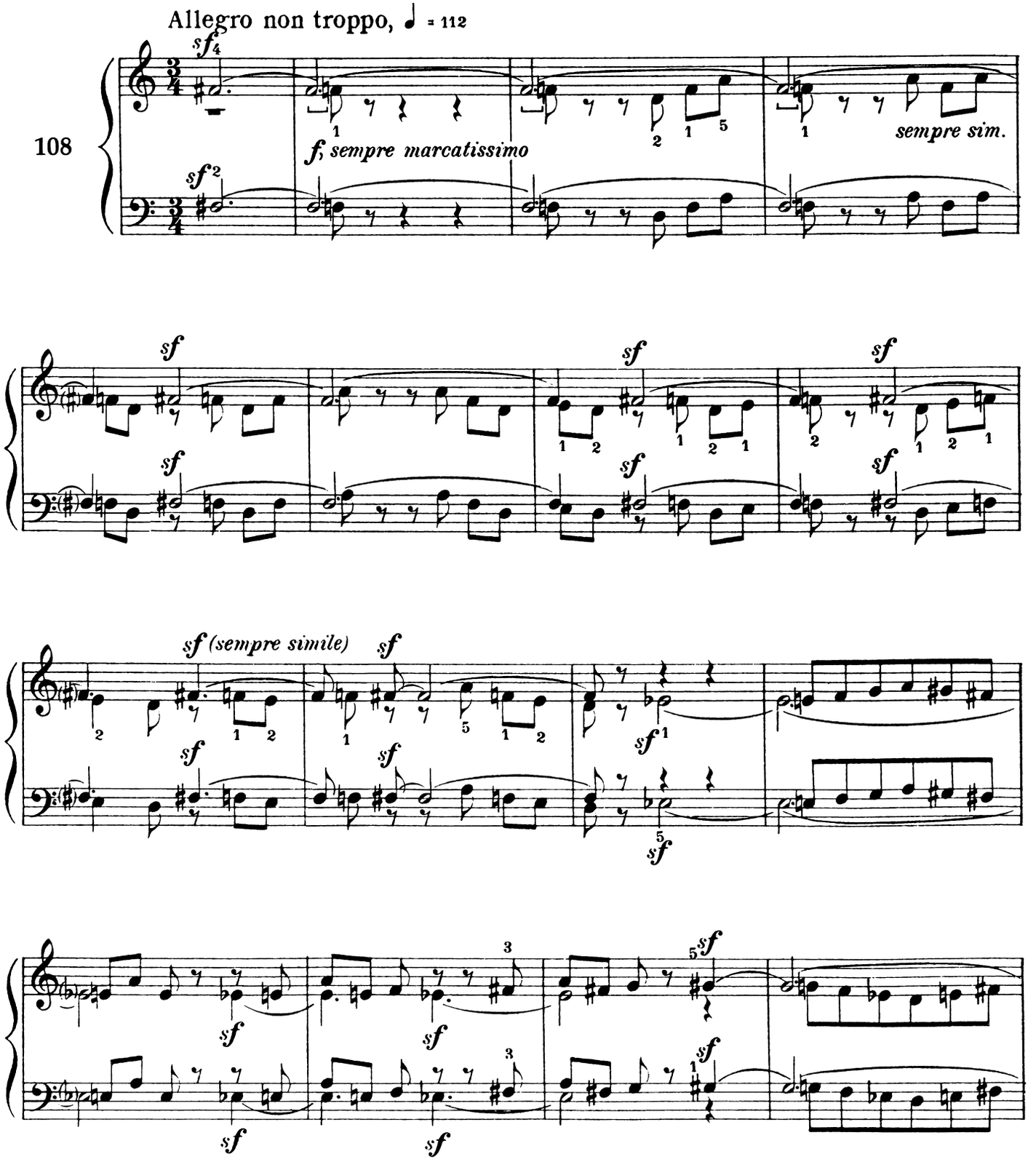

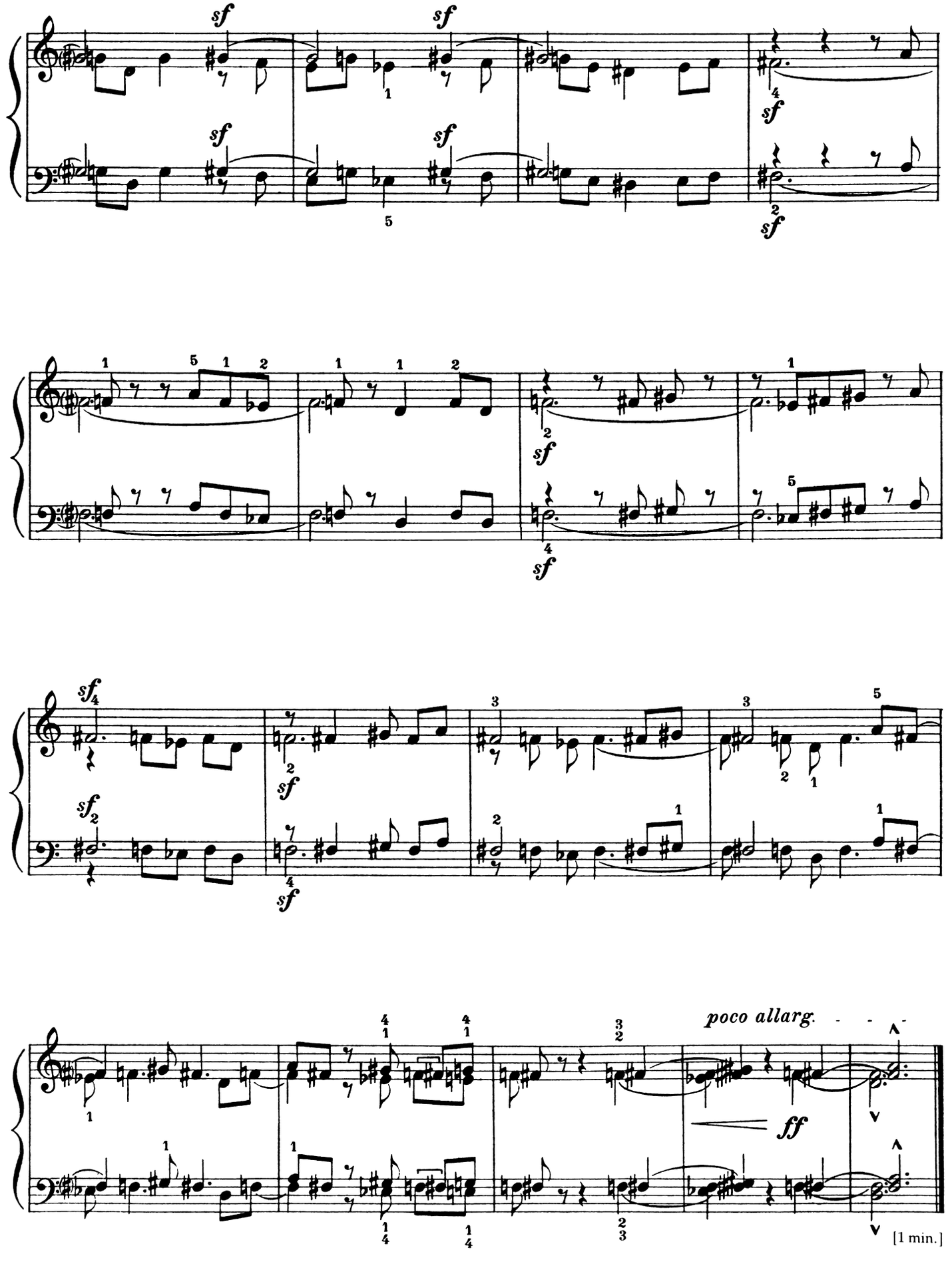
poco allarg.
ff
[1 min.]

From the Island of Bali

De l'île de Bali

Auf der Insel Bali

Báli szigetén

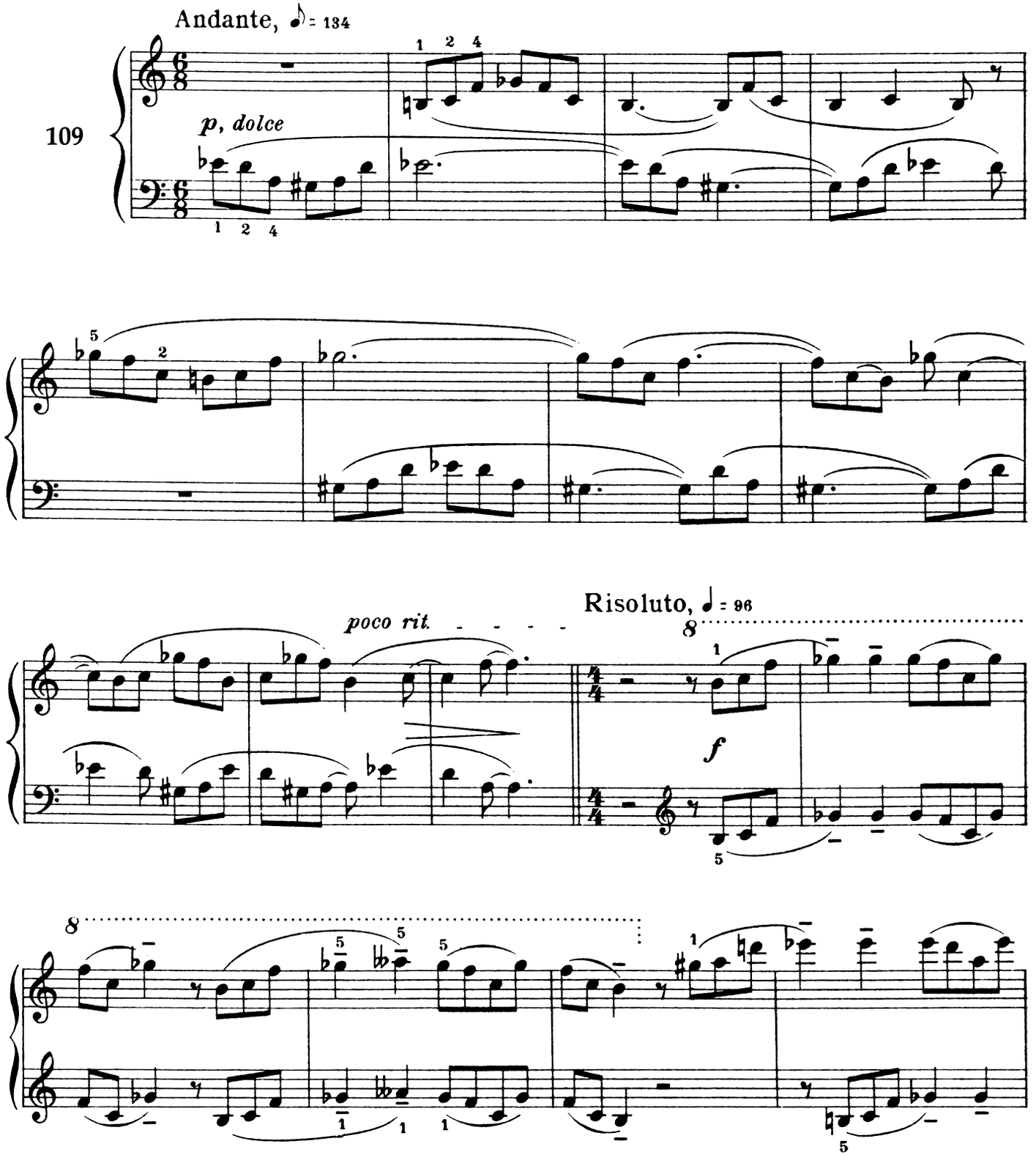

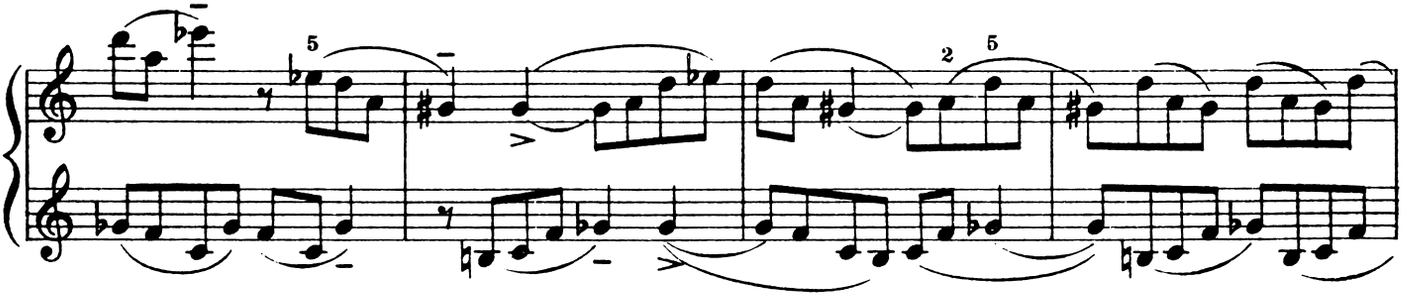

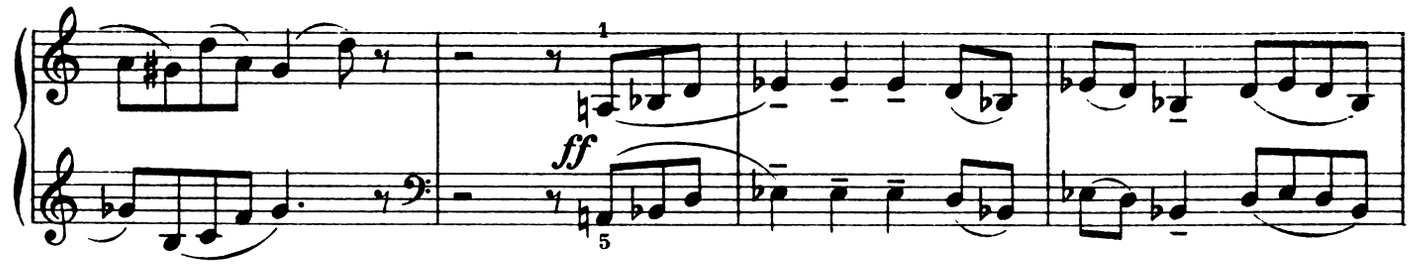
ff

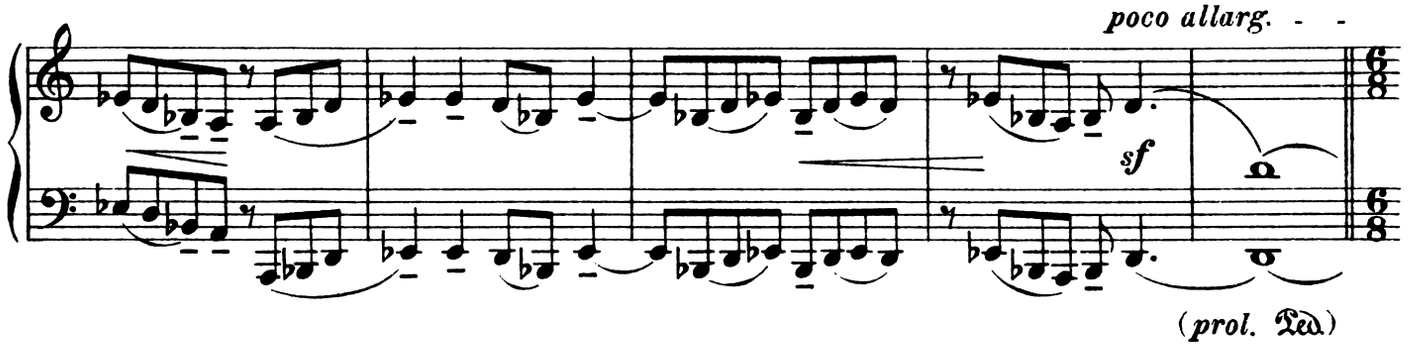
poco allarg.
sf
(prol. Ped.)

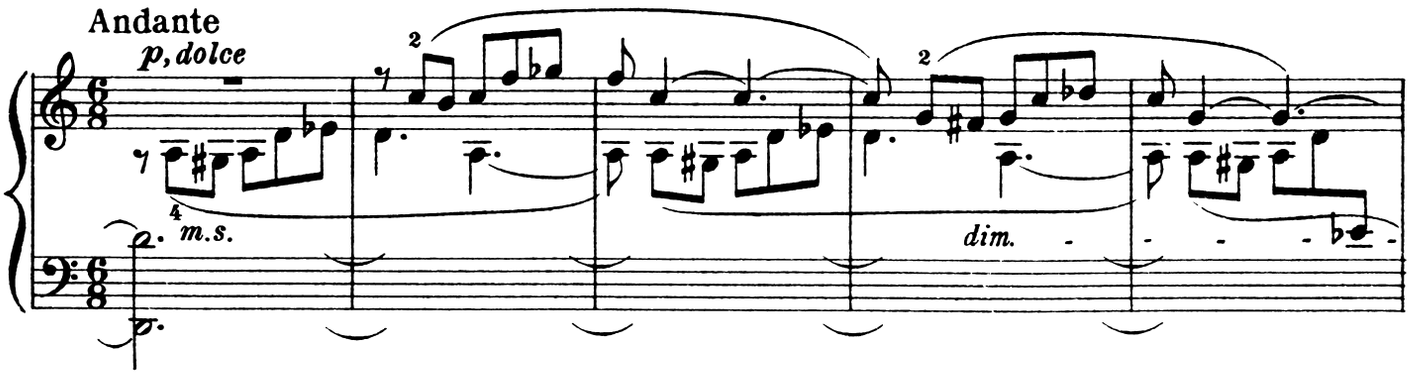
Andante
p, dolce
m.s.
dim.

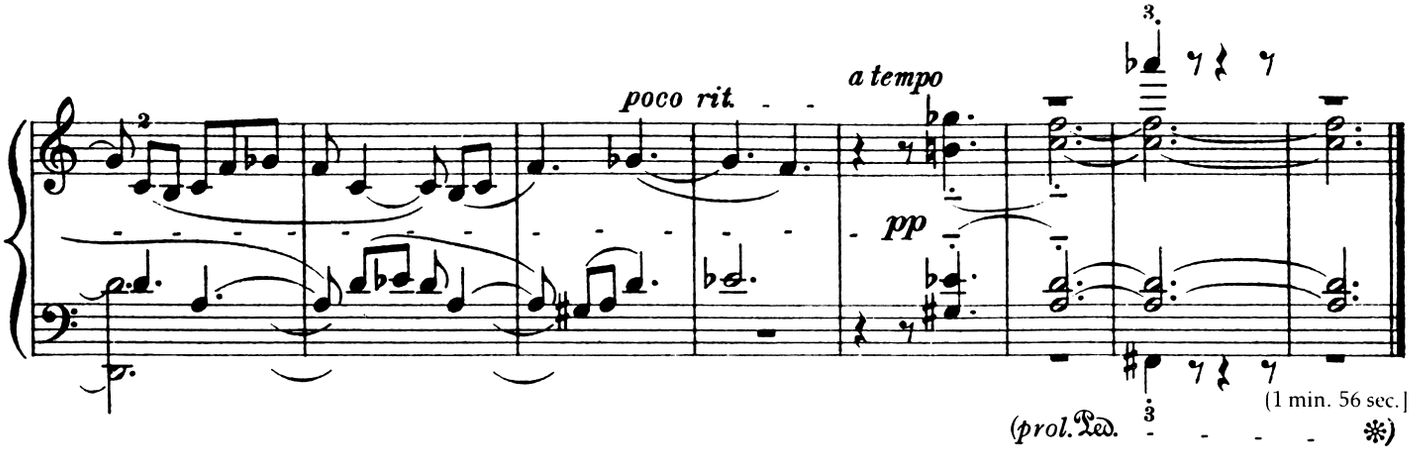
poco rit.
a tempo
pp
(prol. Ped.
*)

[1 min. 56 sec.]

And the Sounds Clash and Clang . . .

Et les sons s'entrechoquent . . .

Und es klirren die Töne . . .

És összecsendülnek-pendülnek a hangok . . .

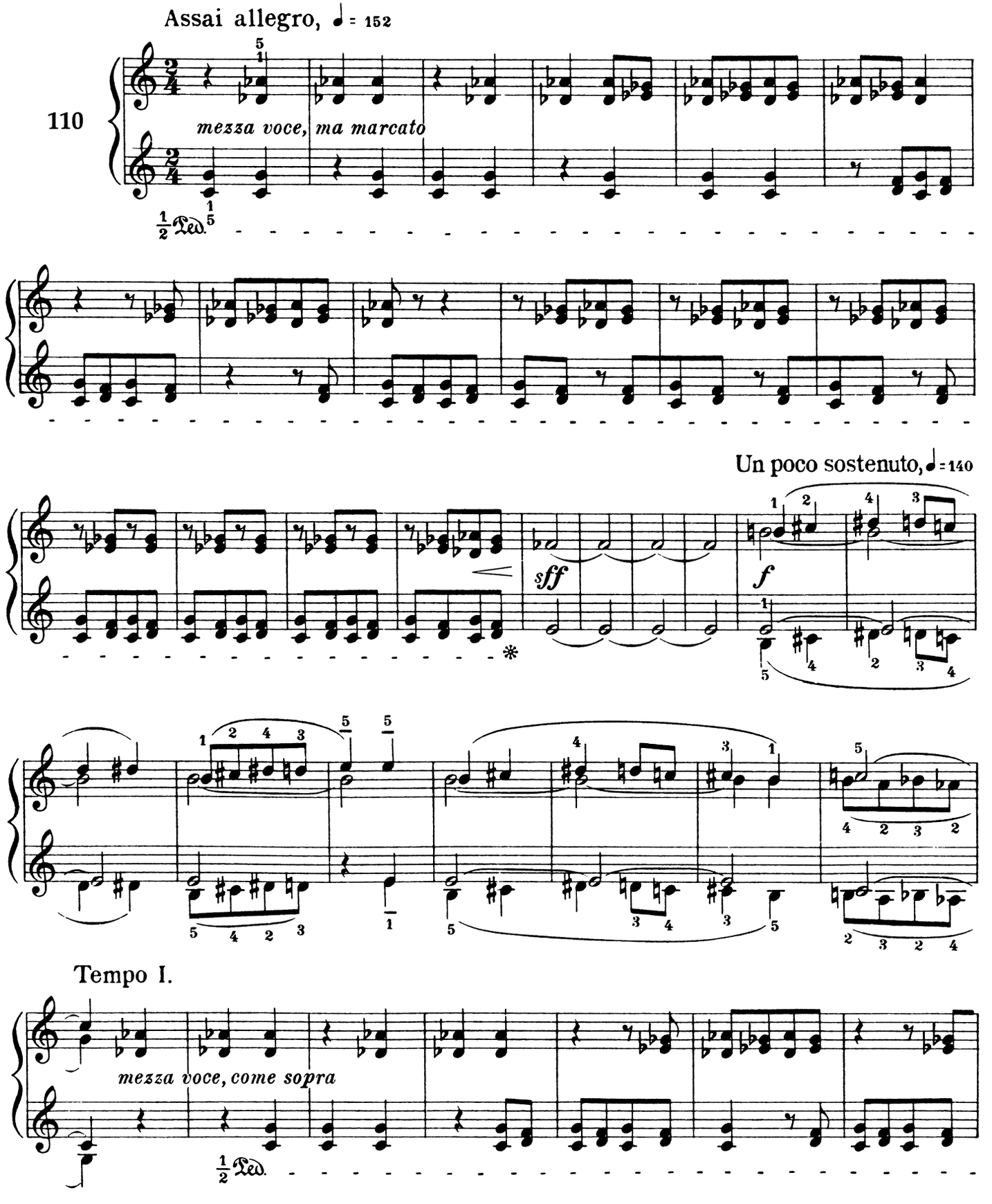

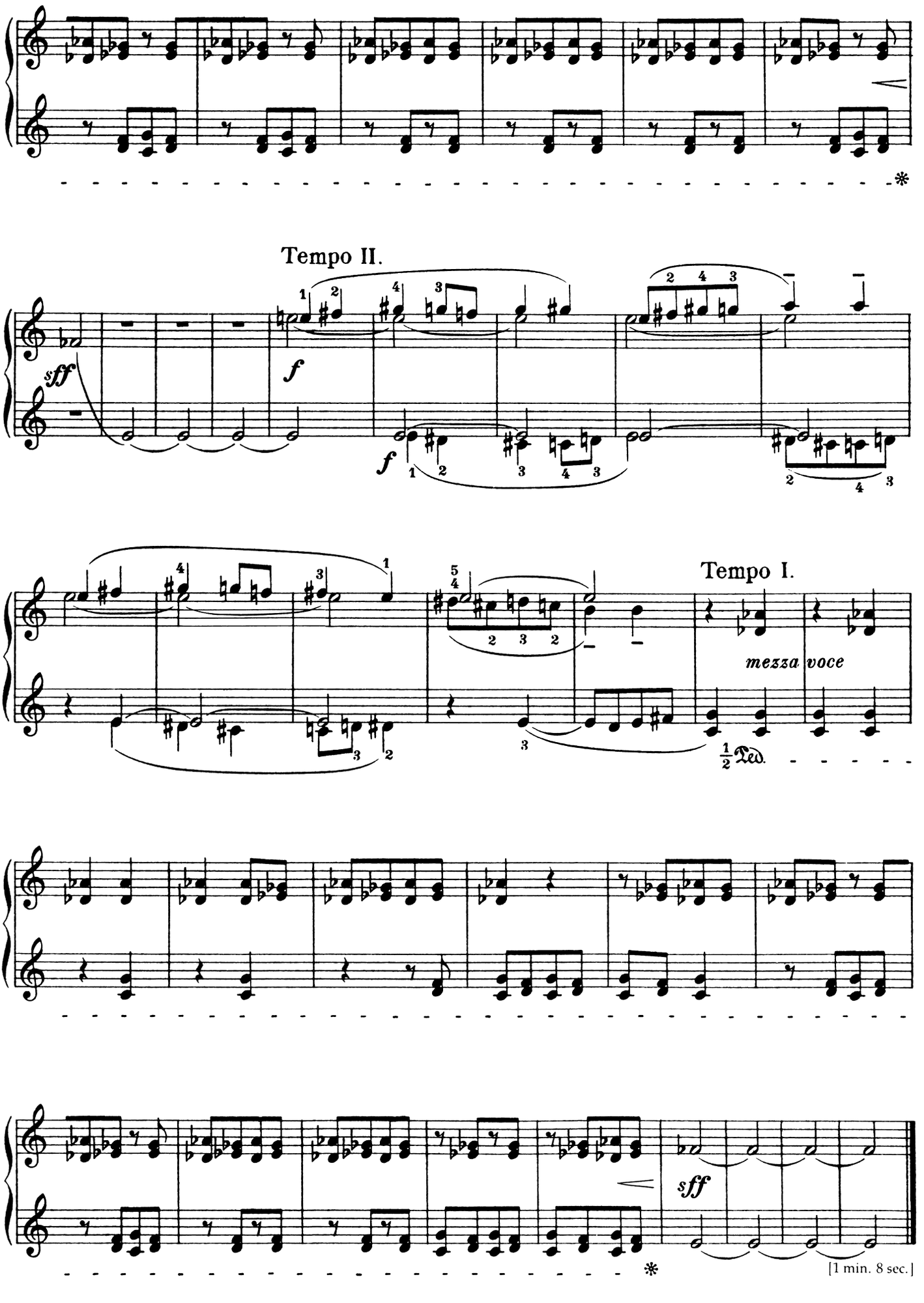
Tempo II.
sff
f
f
Tempo I.
mezza voce
sff
[1 min. 8 sec.]

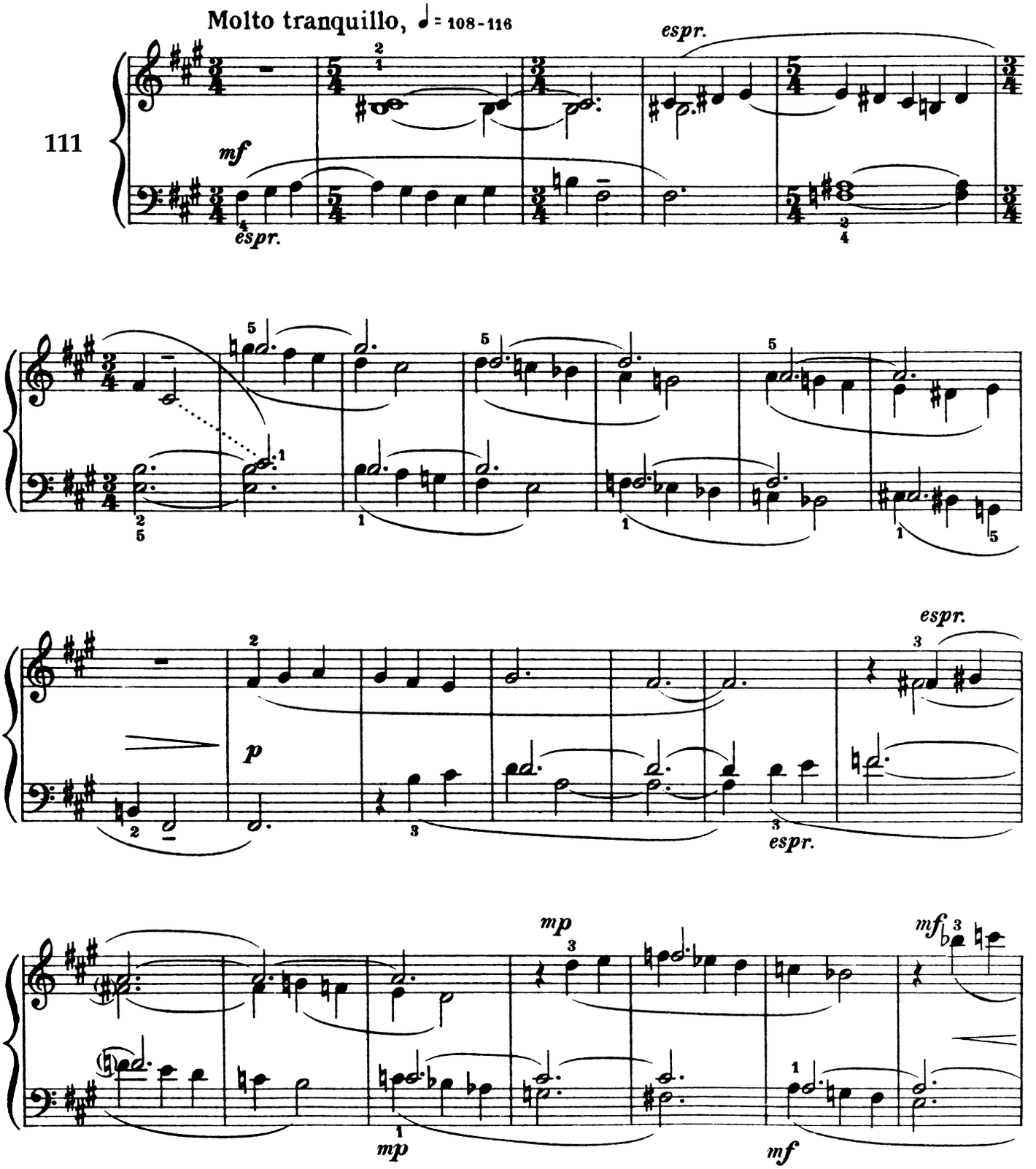
Molto tranquillo, ♩ = 108-116
111
mf
espr.
espr.
p
espr.
espr.
mp
mp
mf
mf

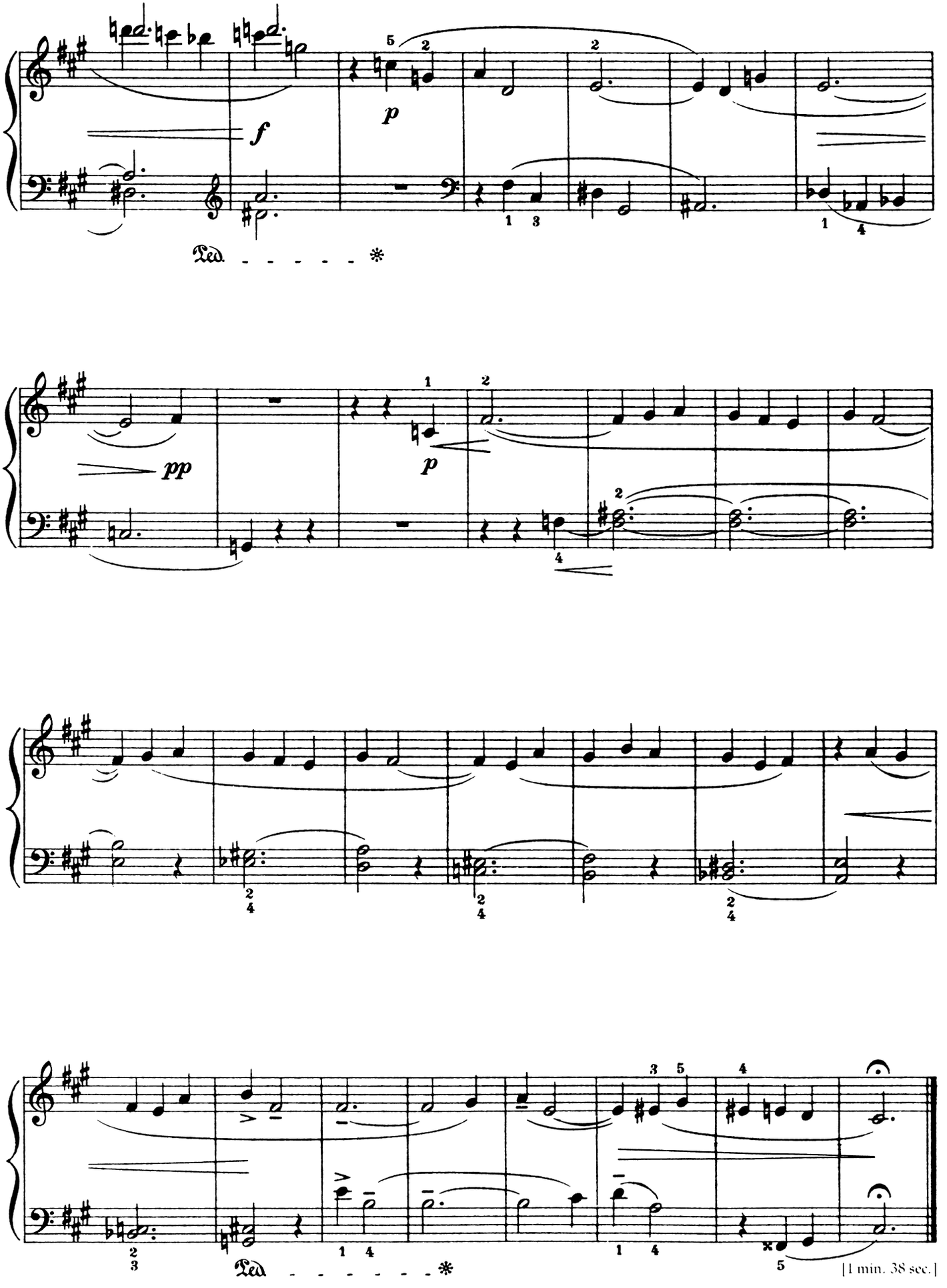
f
p
Ped. * Ped. *
pp
p
[1 min. 38 sec.]

Variations on a Folk Tune

Variations sur un air populaire

Variationen über ein Volkslied

Változatok egy népdal fölött

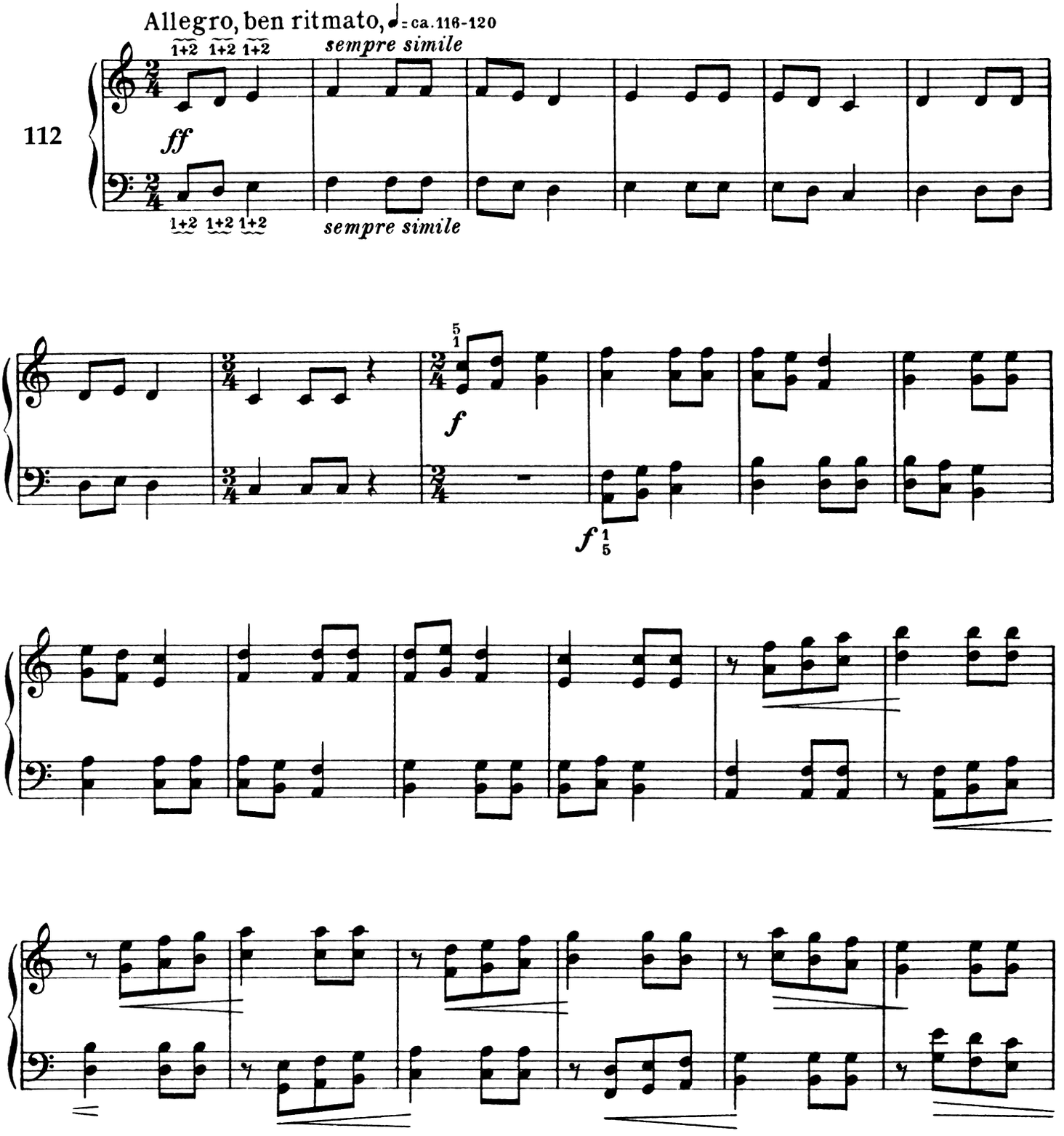

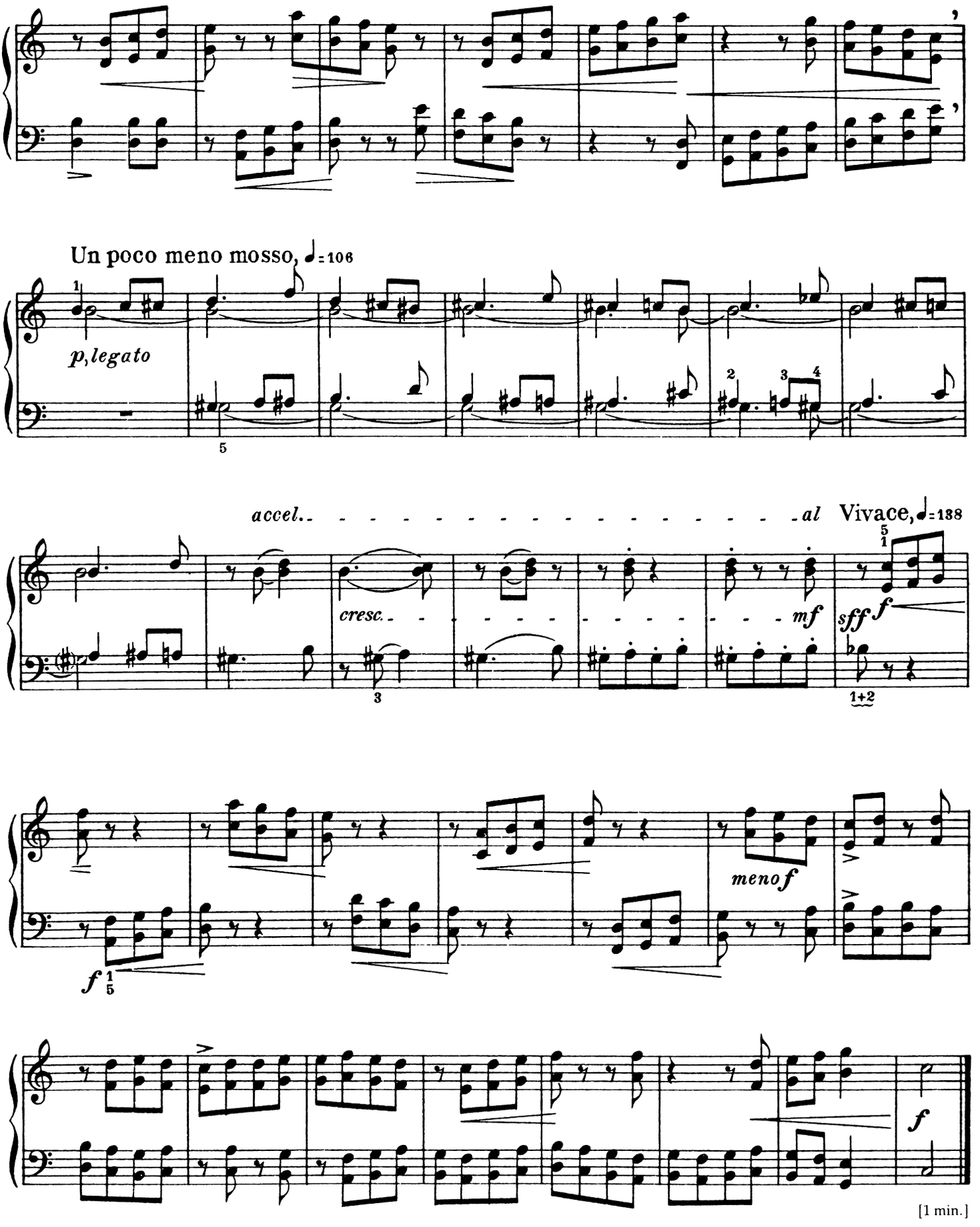
Un poco meno mosso, ♩=106
p, legato
accel.
al Vivace, ♩=138
cresc.
mf
sff
f
menof
f
f
[1 min.]

Bulgarian Rhythm (1)

Rythme bulgare (1)

Bulgarischer Rhythmus (1)

Bolgár ritmus (1)

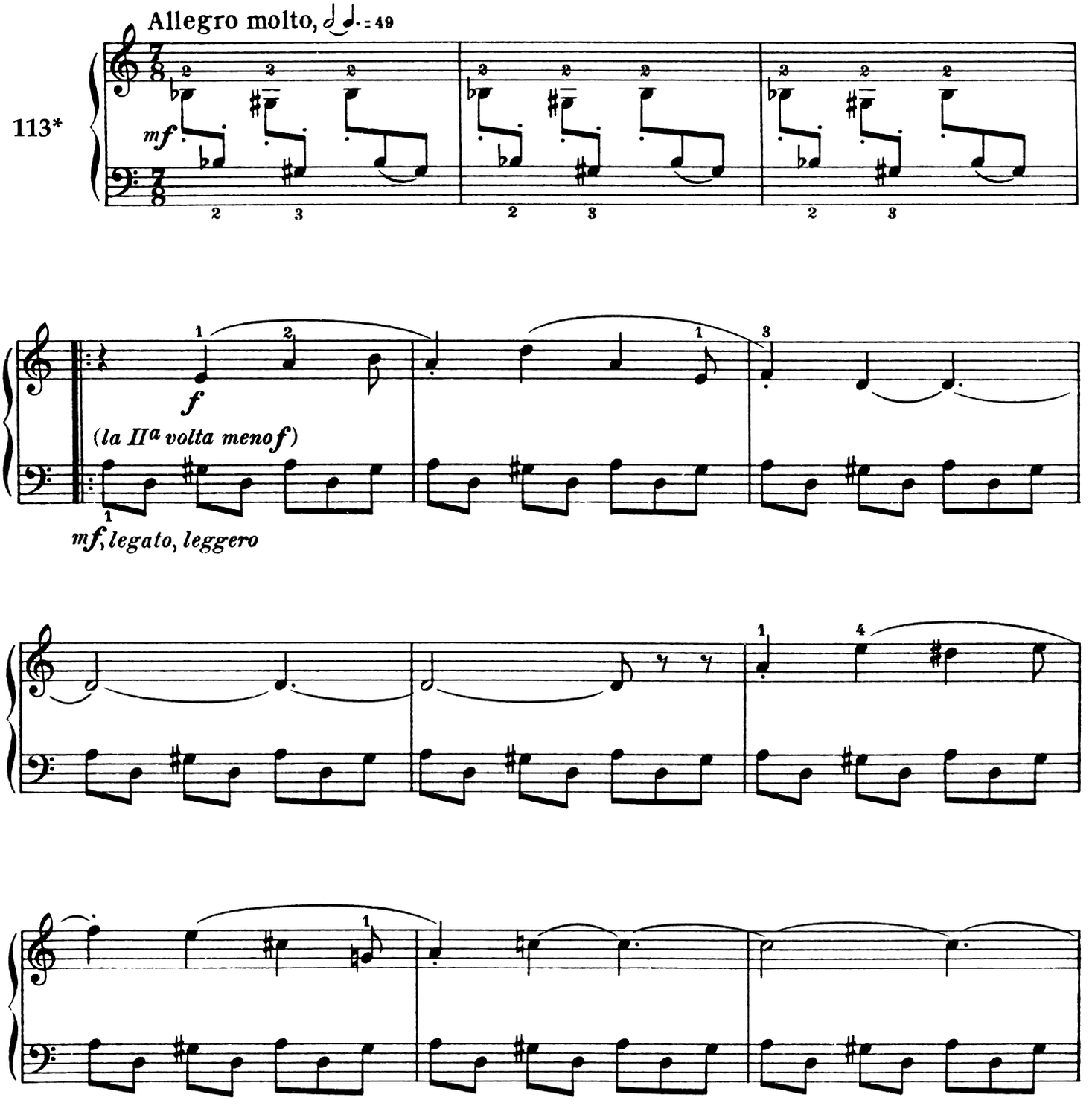

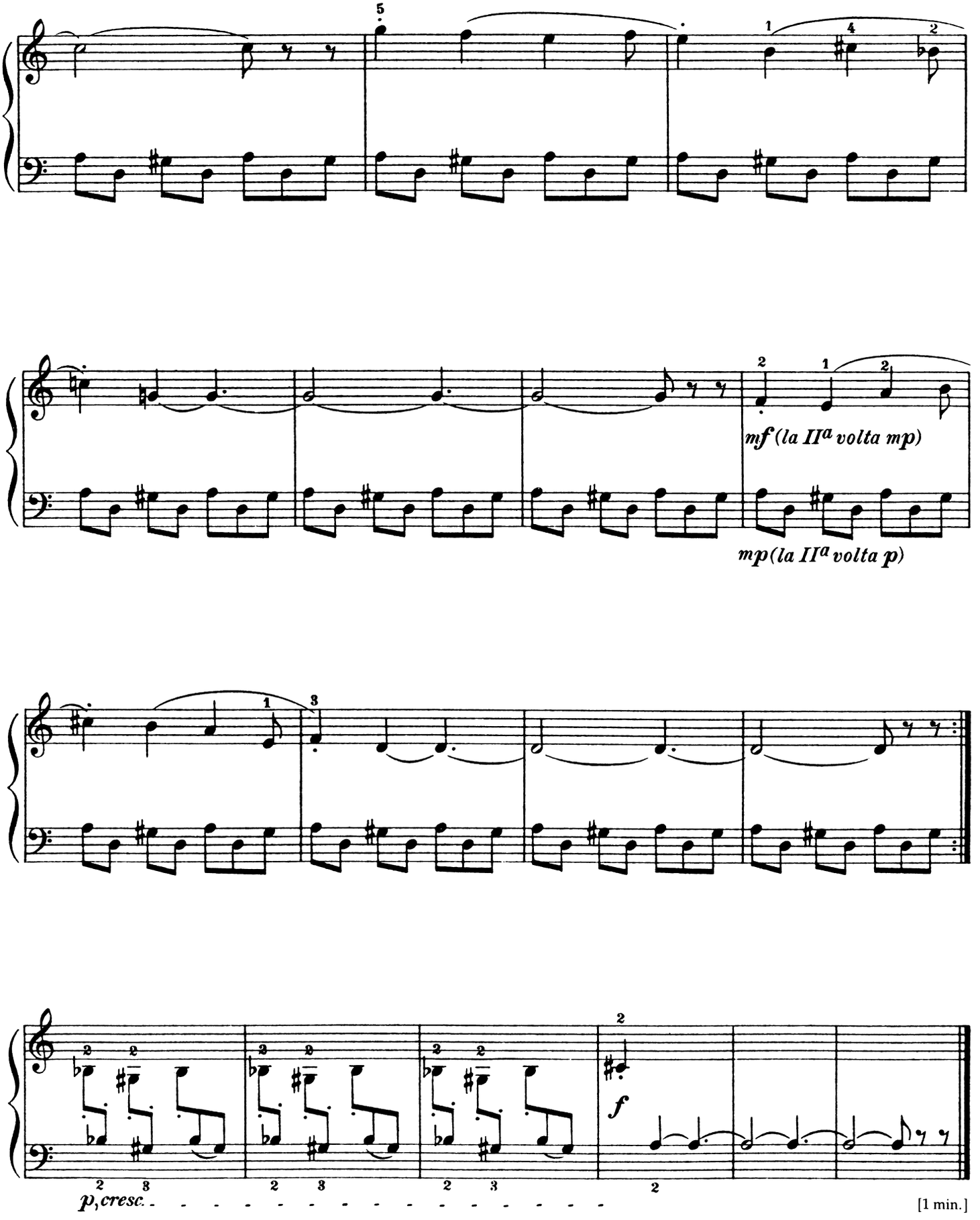
mf (la IIa volta mp)
mp (la IIa volta p)
p, cresc.
f
[1 min.]

Theme and Inversion

Thème et inversion

Thema und Umkehrung

Téma és fordítása

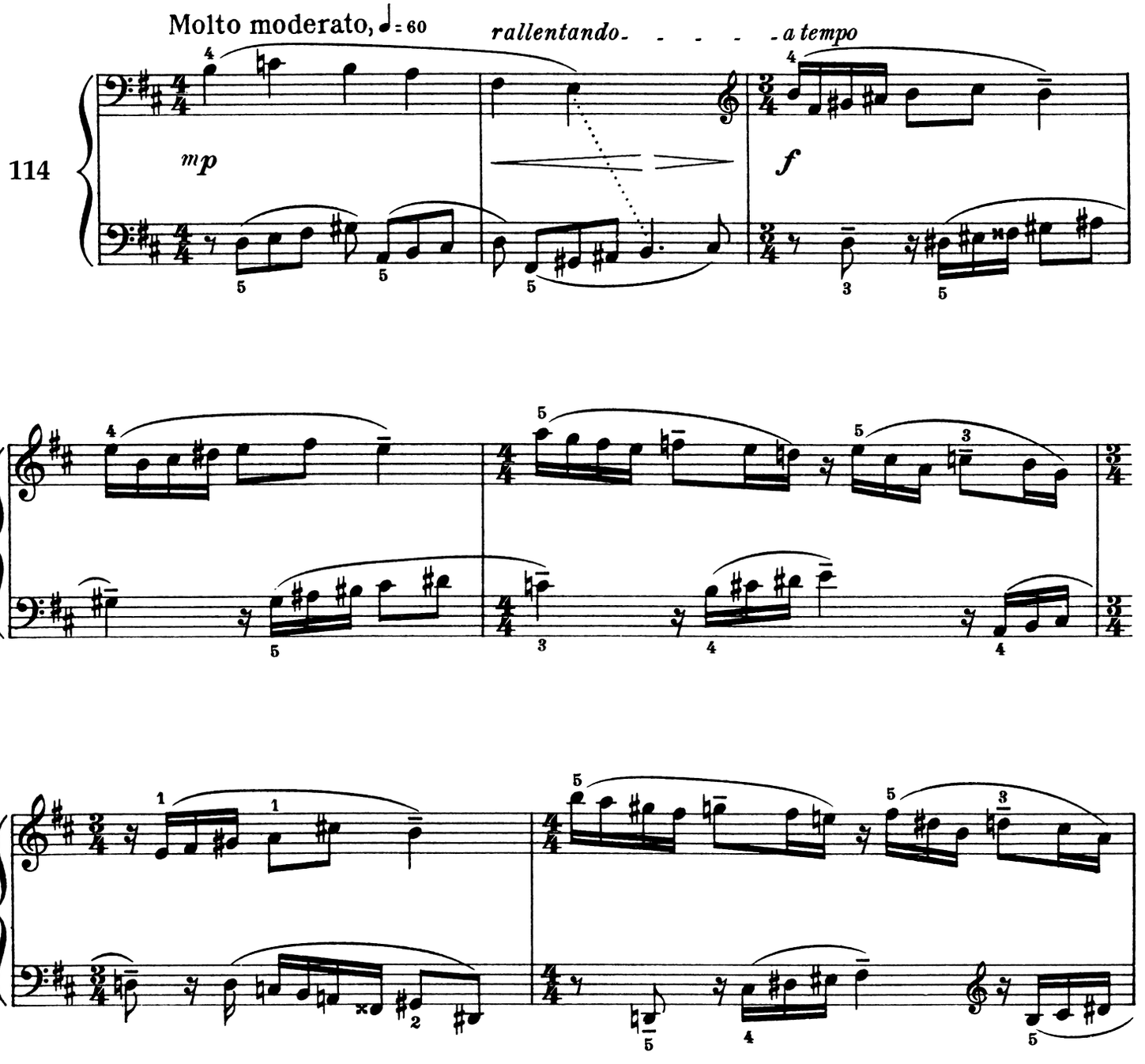

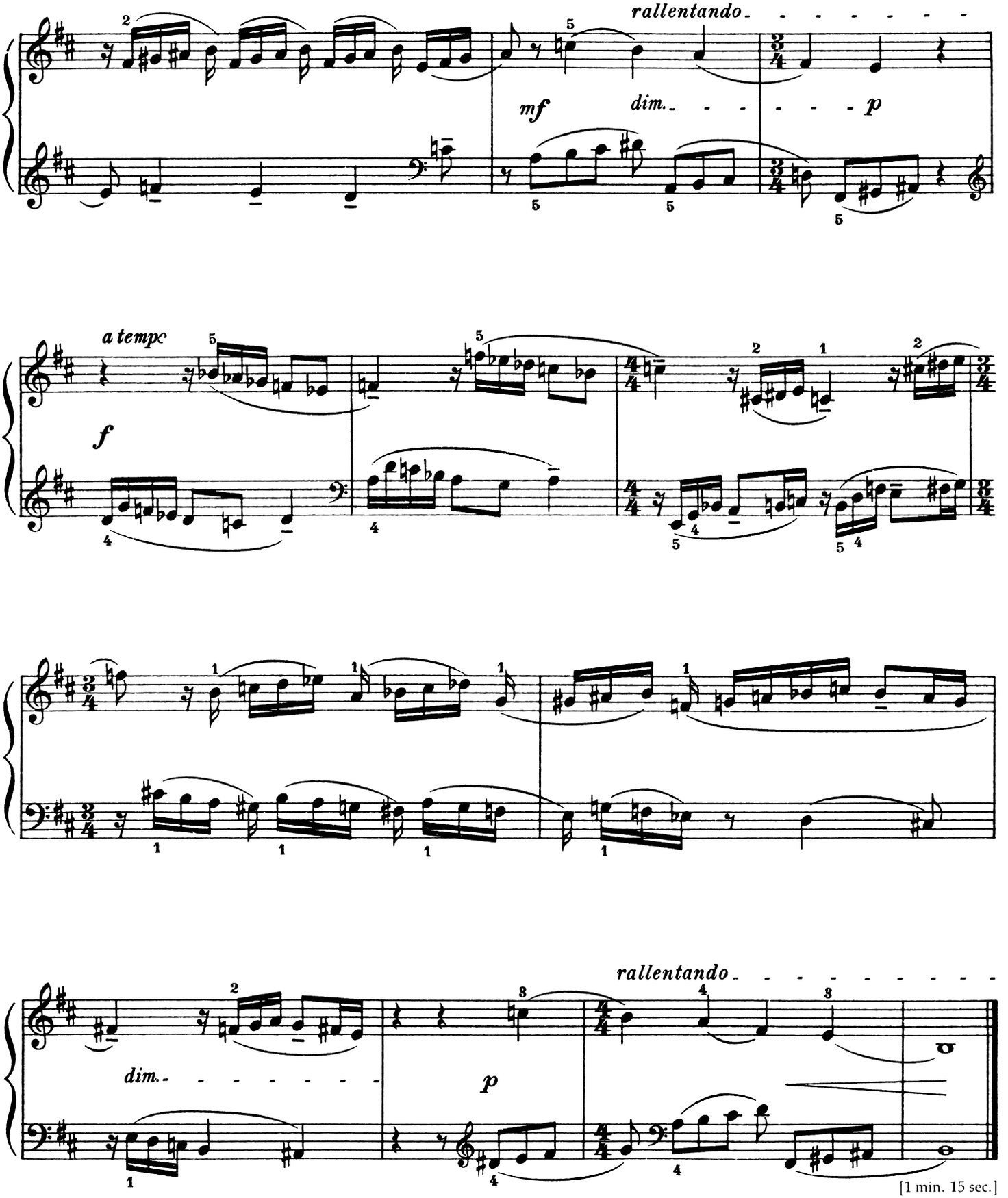

[1 min. 15 sec.]

Bulgarian Rhythm (2)

Rythme bulgare (2)

Bulgarischer Rhythmus (2)

Bolgár ritmus (2)

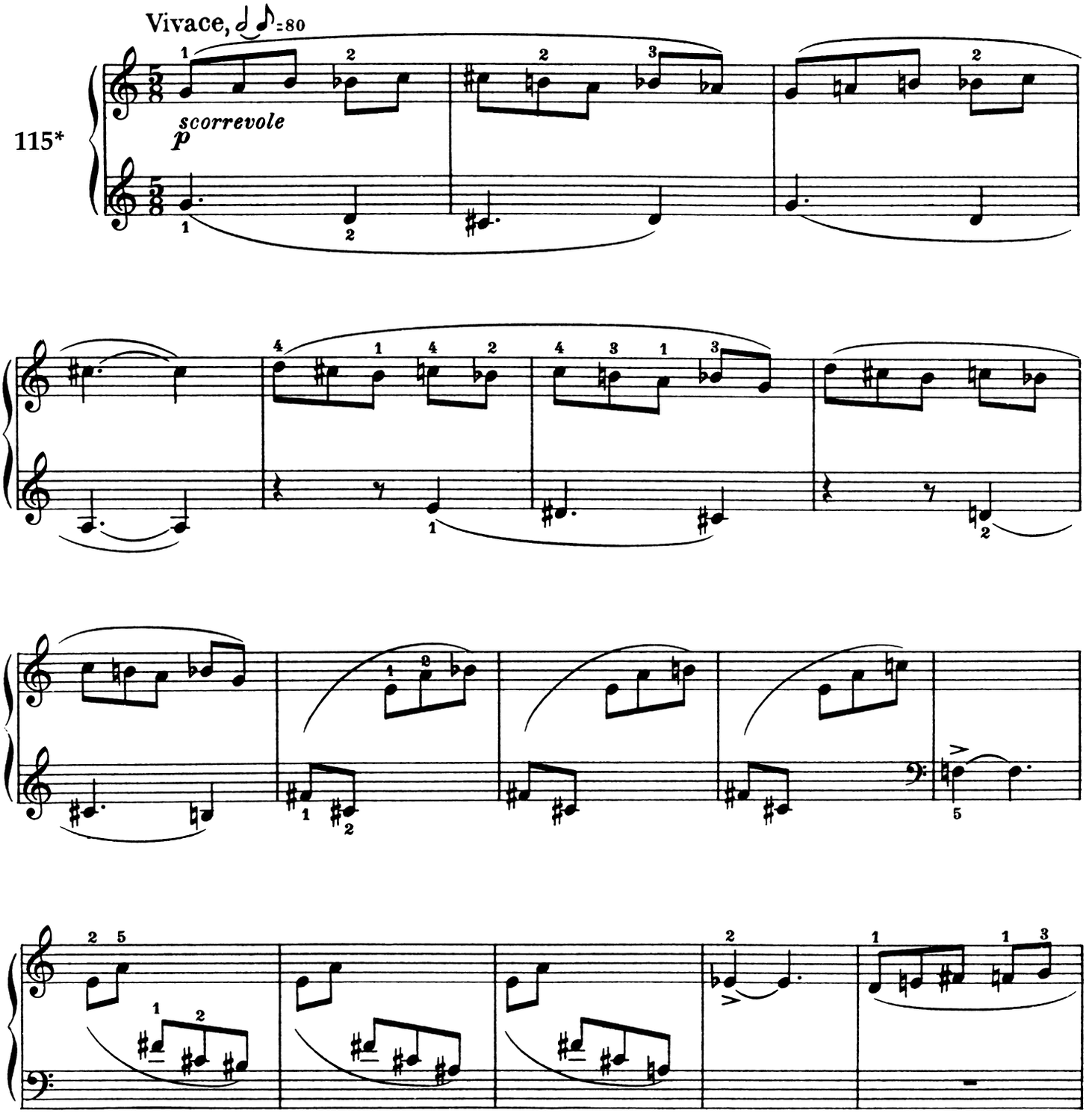

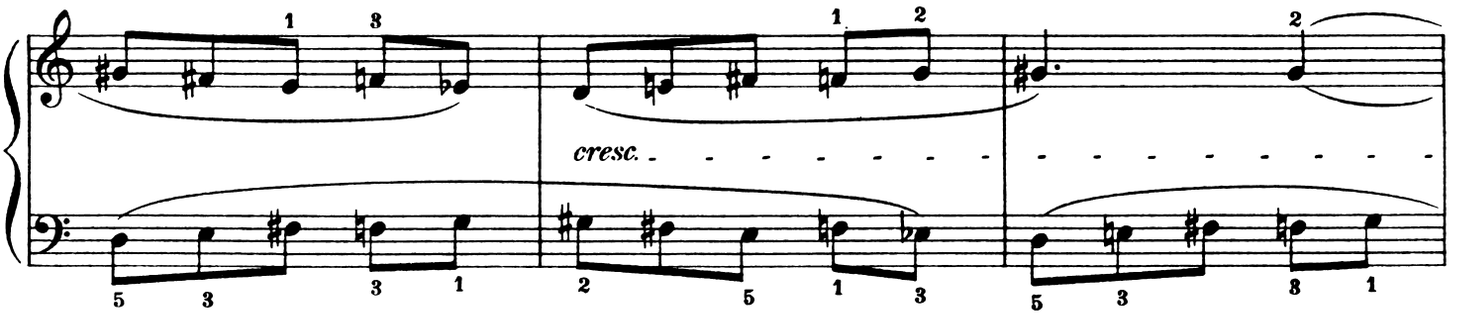

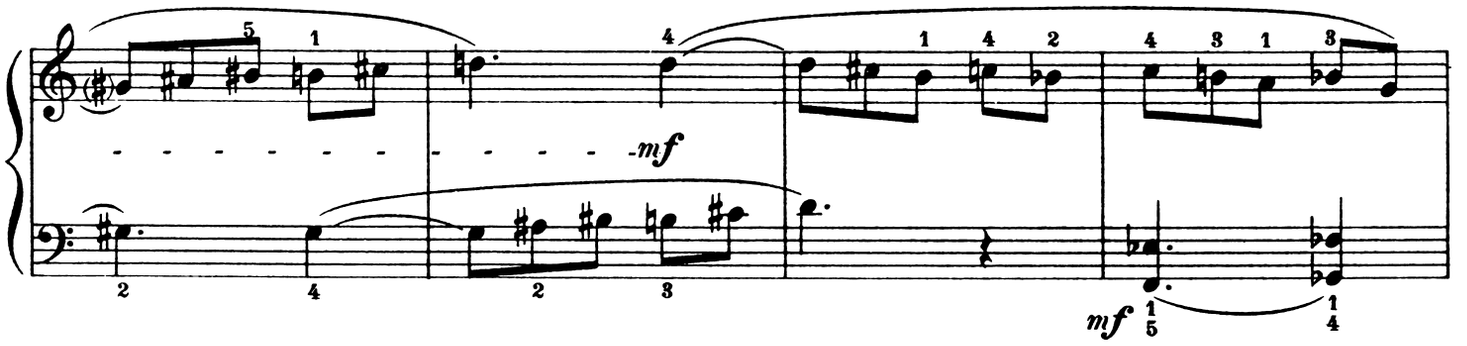

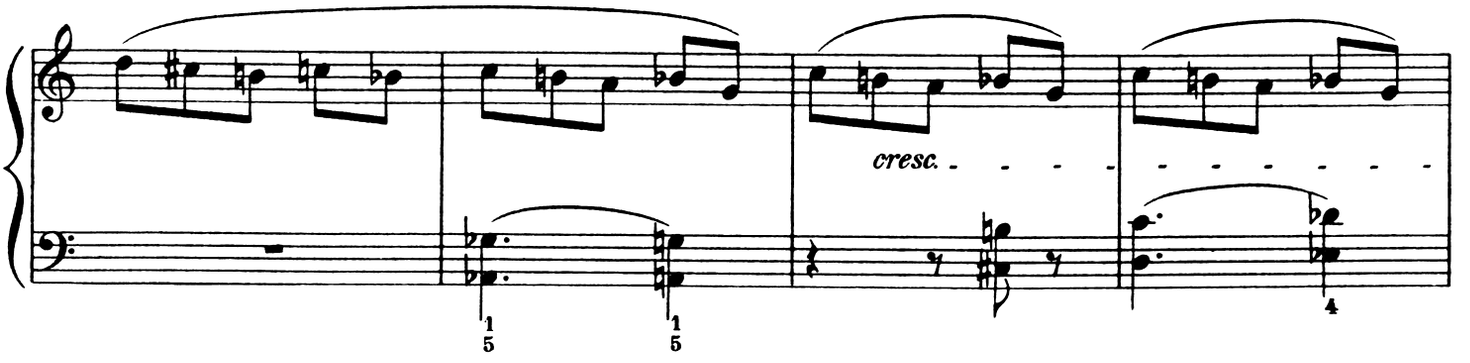

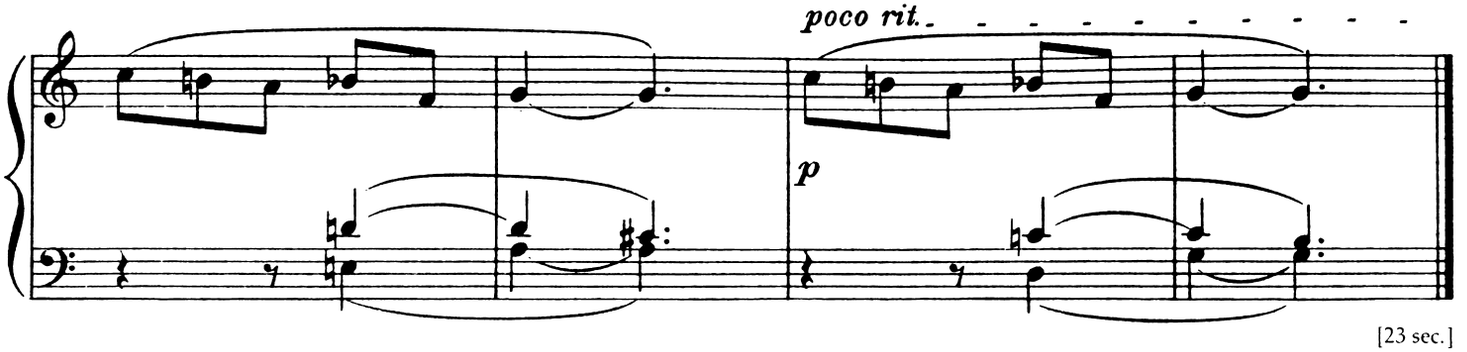

[23 sec.]

Song

Mélodie

Lied

Nóta

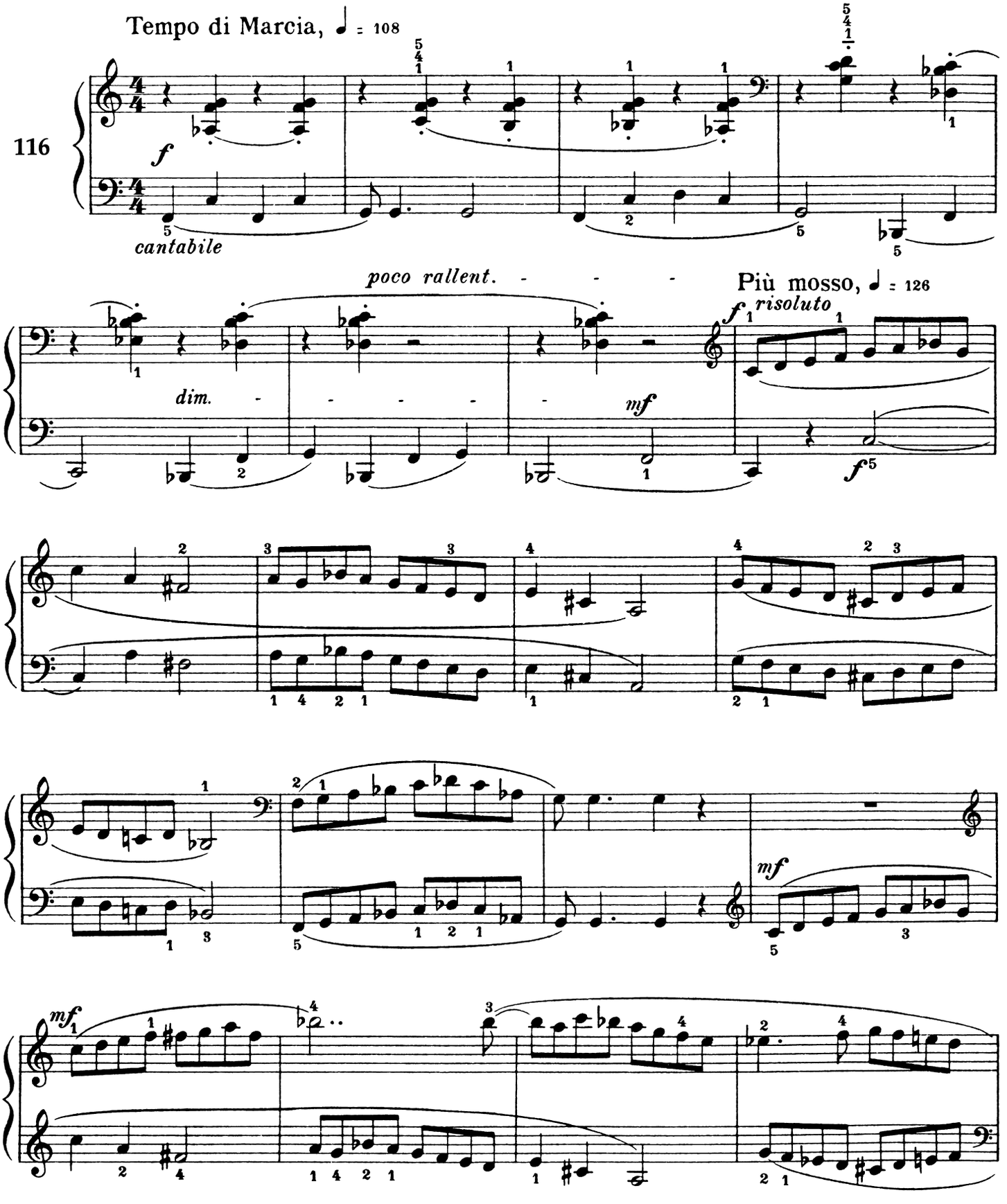

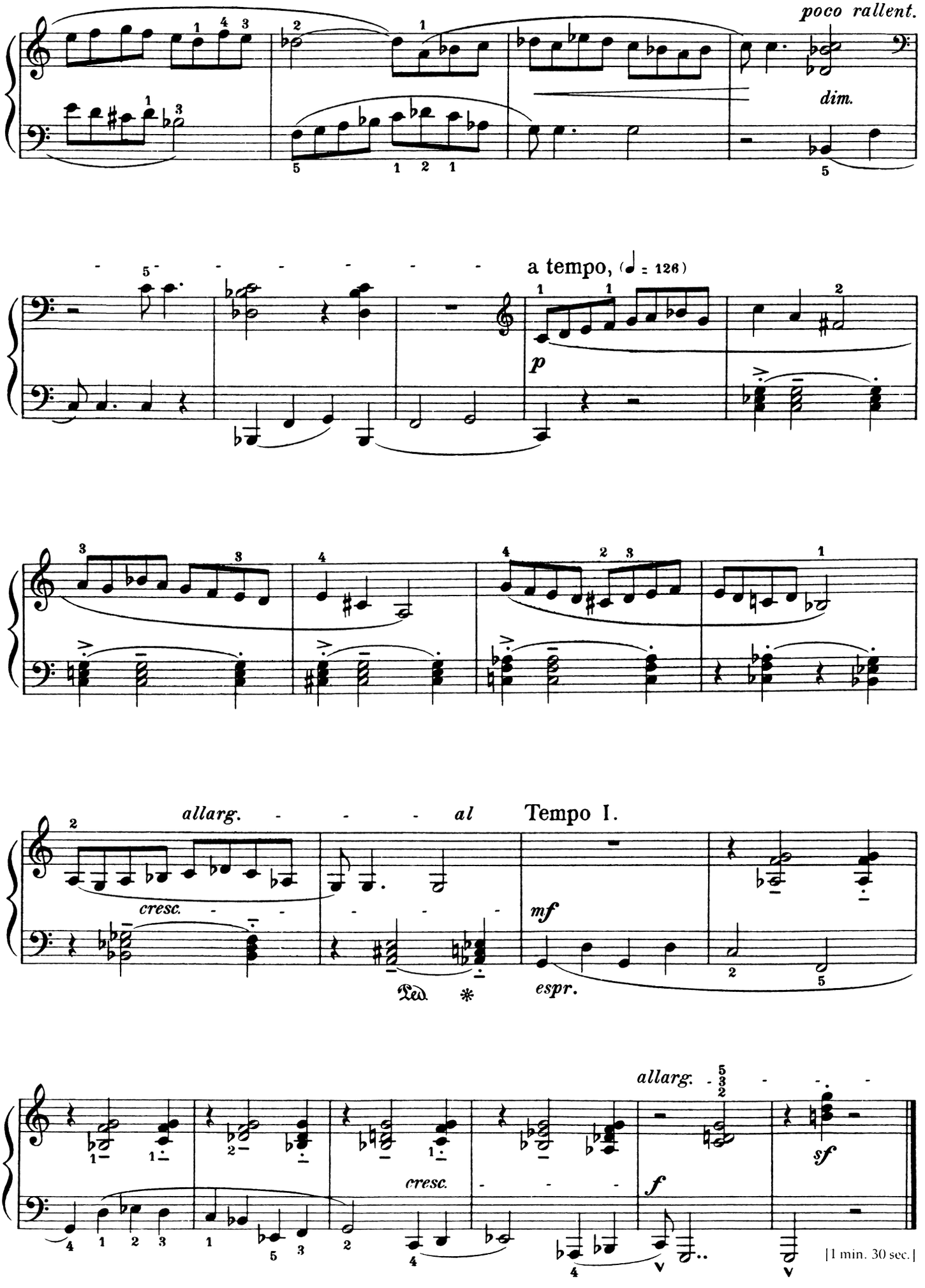
poco rallent.
dim.
a tempo, (♩ = 126)
p
allarg.
al
Tempo I.
cresc.
mf
espr.
allarg.
cresc.
f
sf
[1 min. 30 sec.]

Bourrée
Bourrée
Bourrée

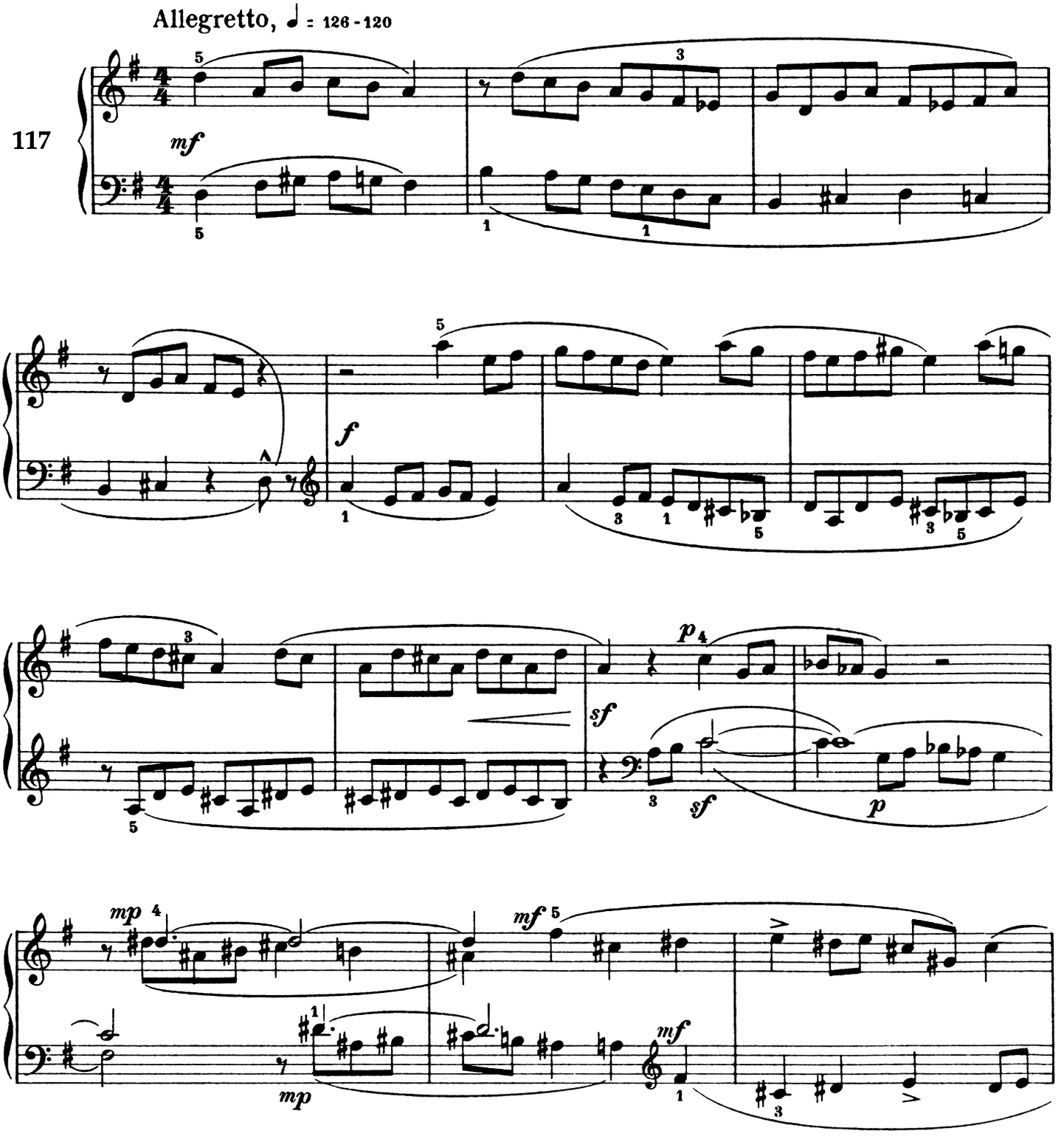

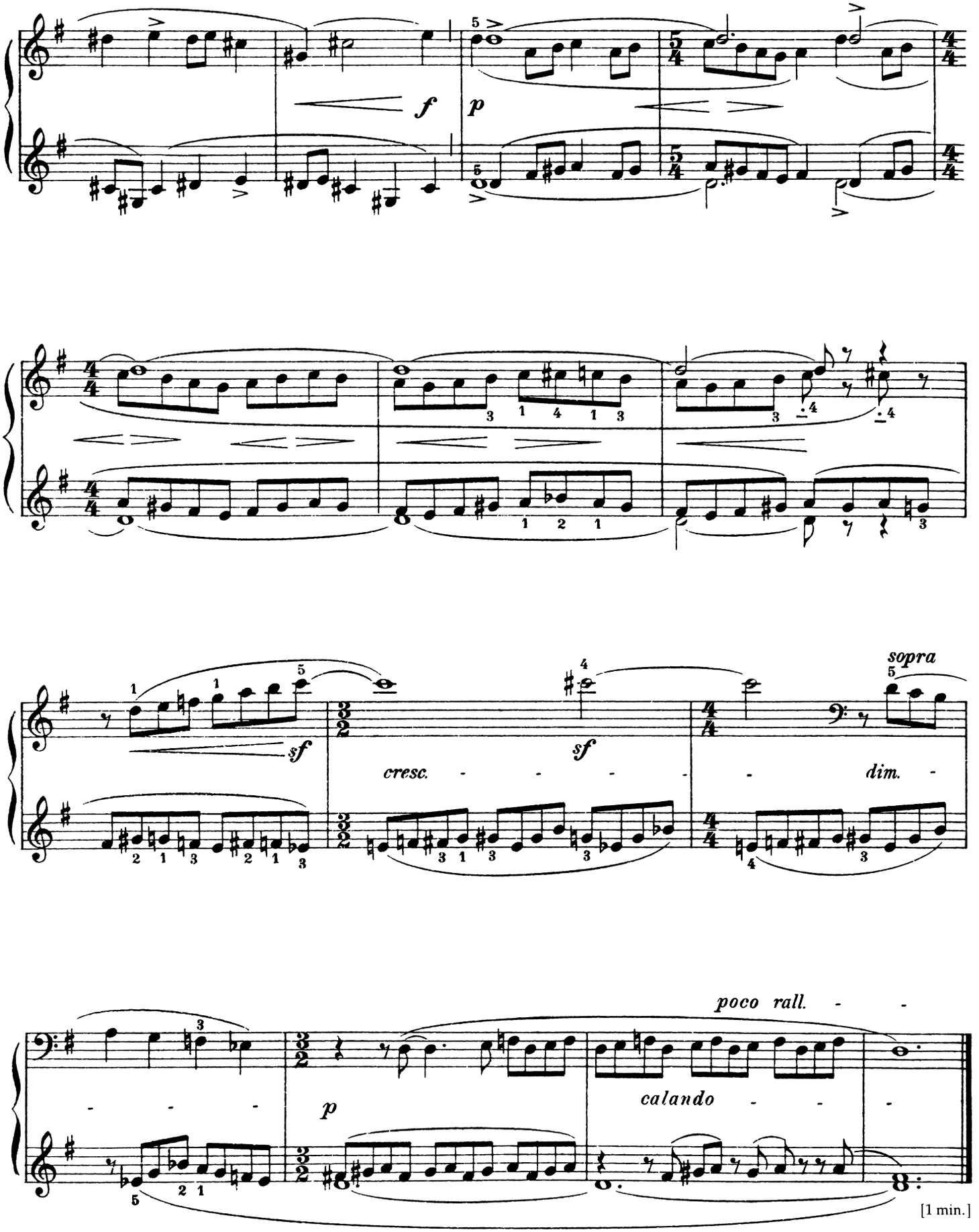
f
p
sf
sf
cresc.
dim.
sopra
poco rall.
p
calando
[1 min.]

Triplets in 9/8 Time

Triolets à 9/8

Triolen im 9/8-Takt

Triólák 9/8-ban

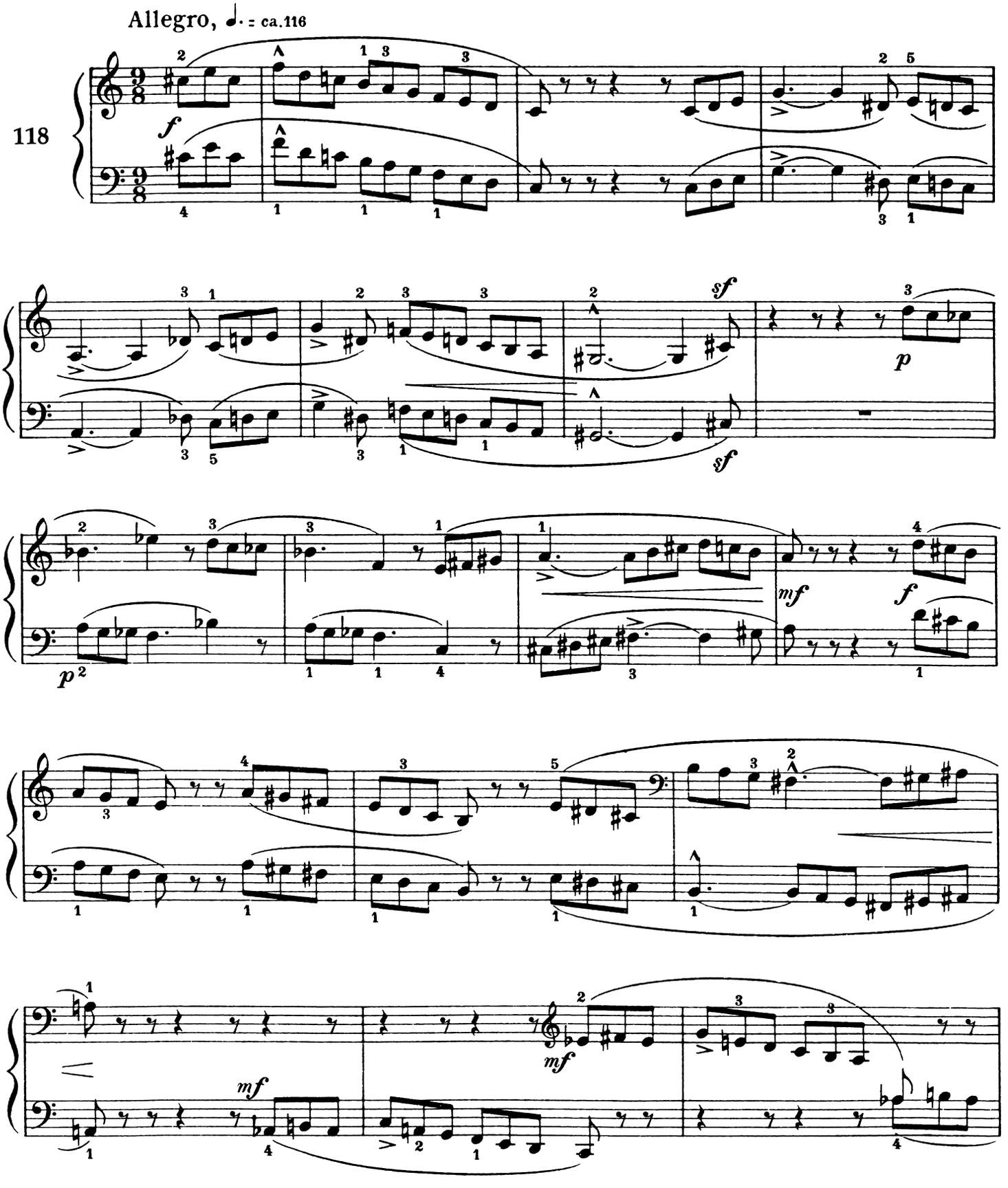

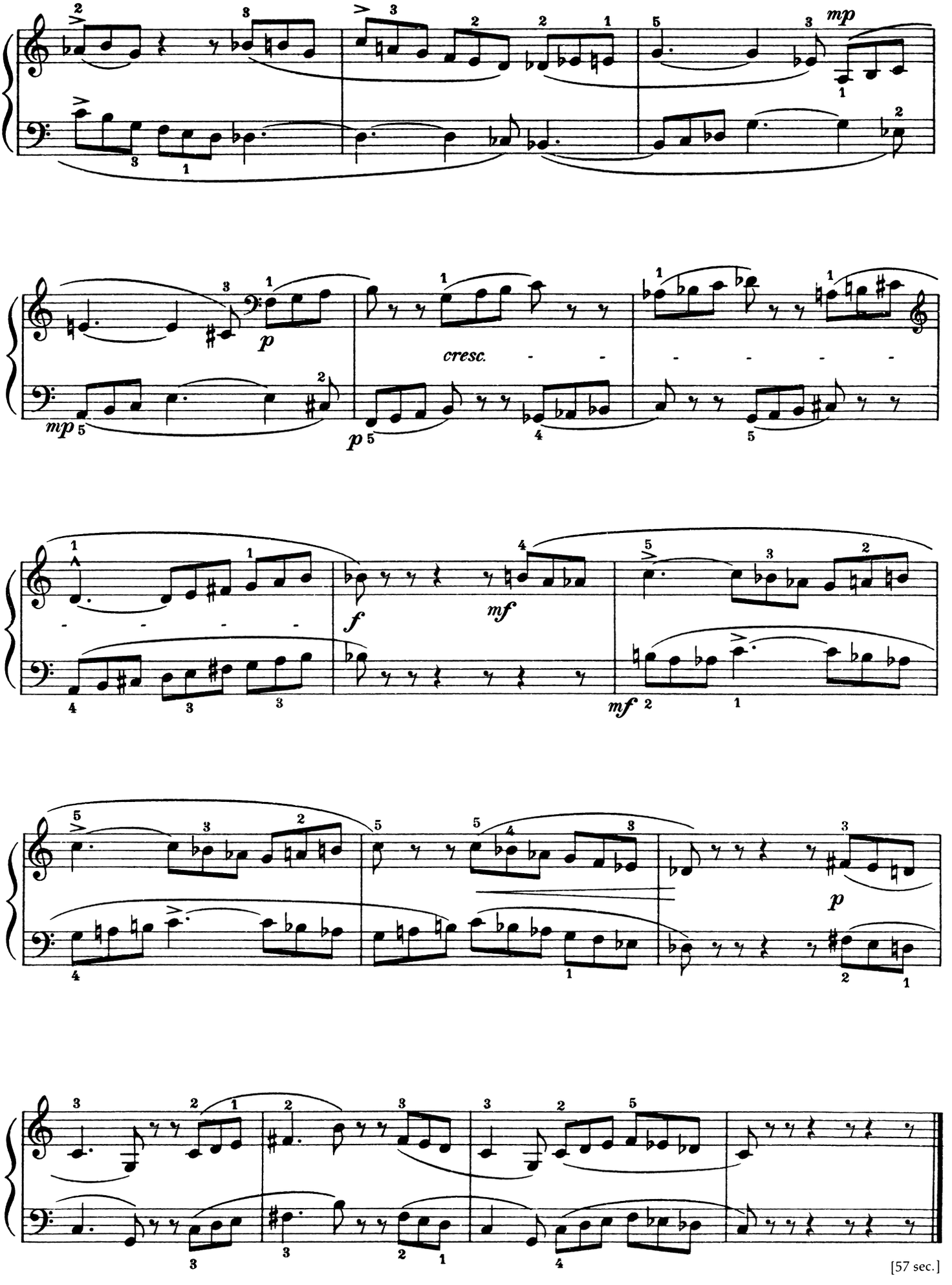
mp
p
cresc.
mp
p
f
mf
mf
p
[57 sec.]

Dance in 3/4 Time

Danse à 3/4

Tanz im 3/4-Takt

3/4-es tánc

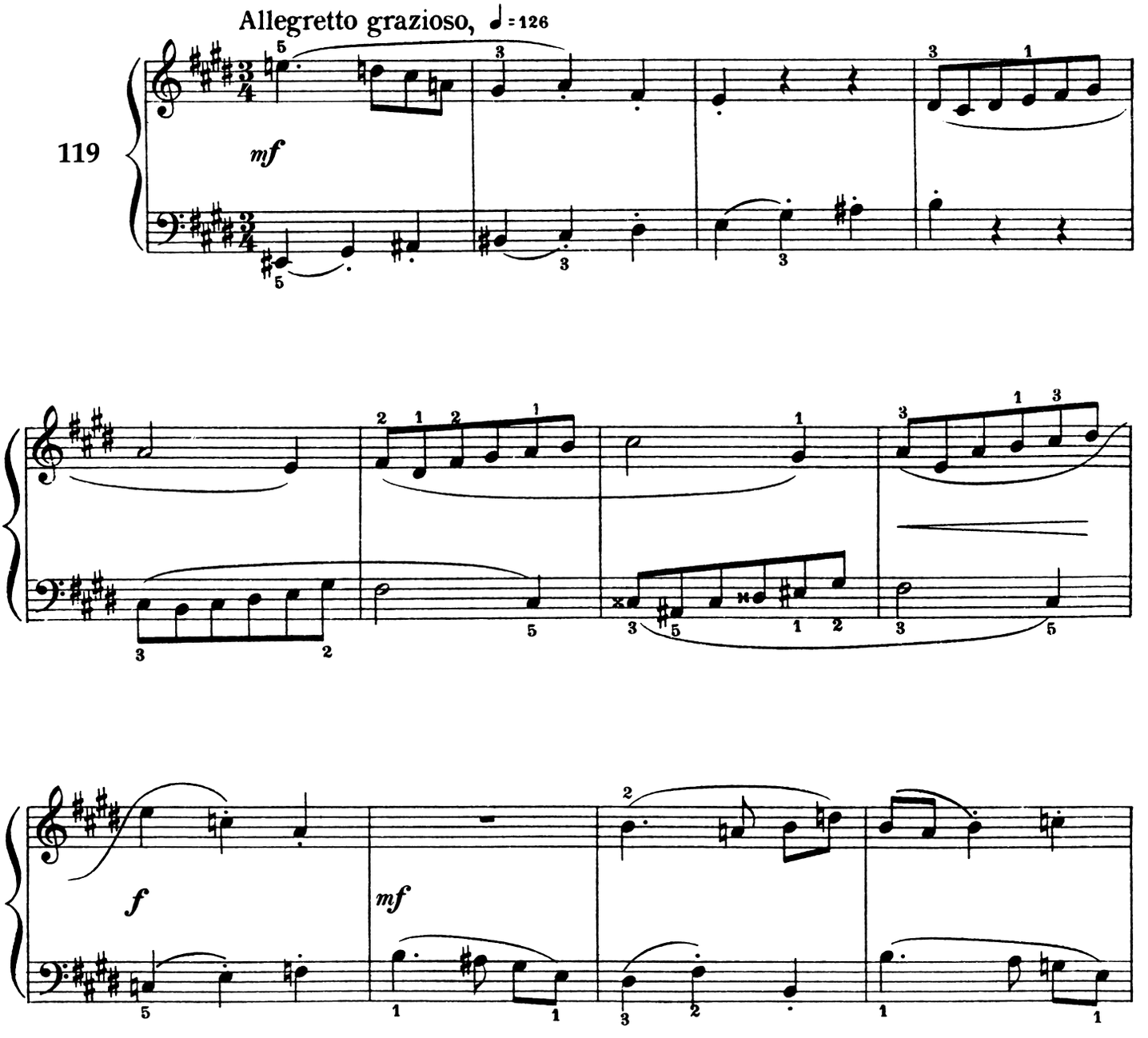

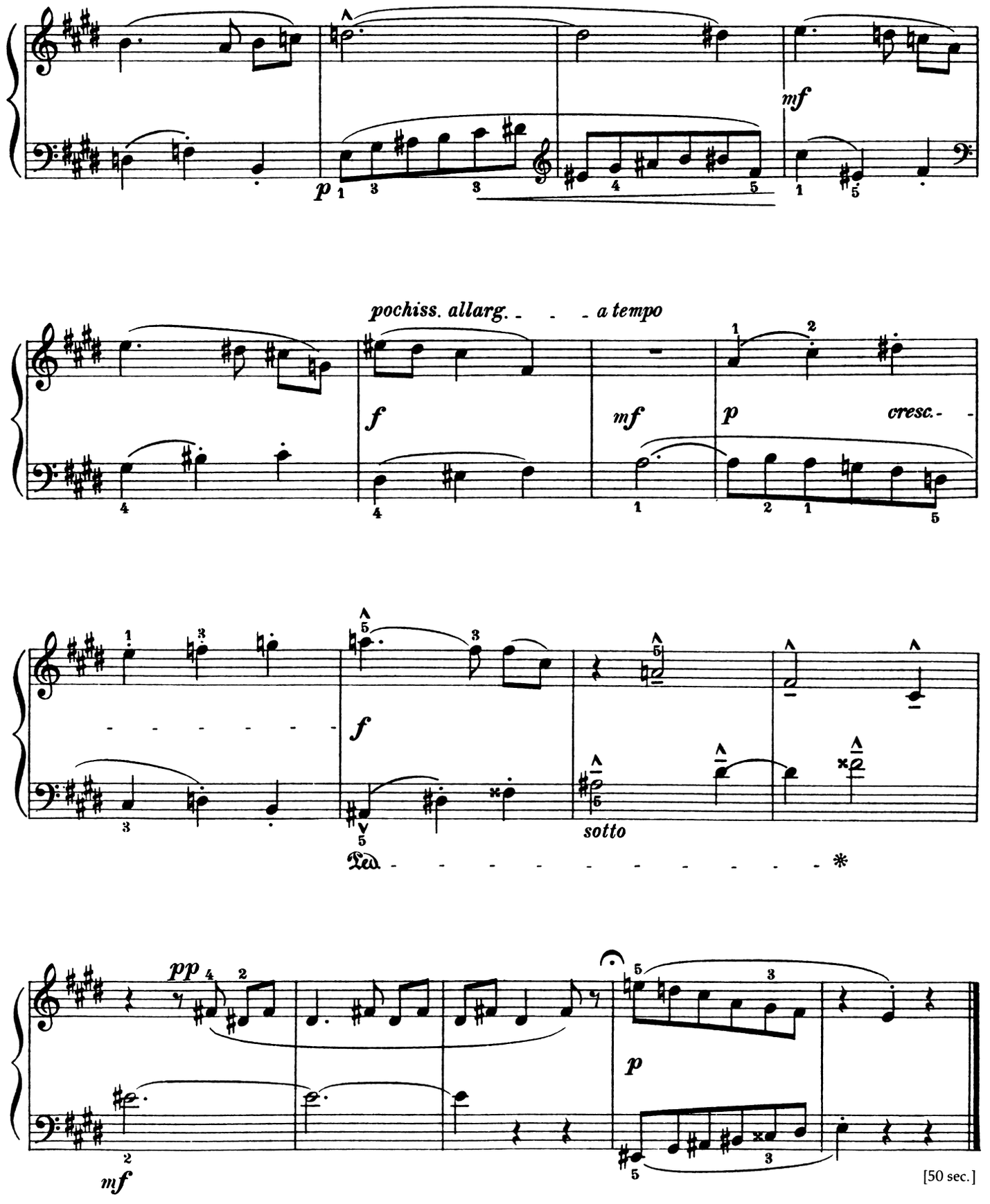
mf
p
pochiss. allarg. - - - a tempo
f
mf
p
cresc. - -
f
sotto
Ped. - - - - - - - - - - - - *
pp
p
mf
[50 sec.]

Triads

Accords parfaits

Dreiklänge

Kvintakkordok

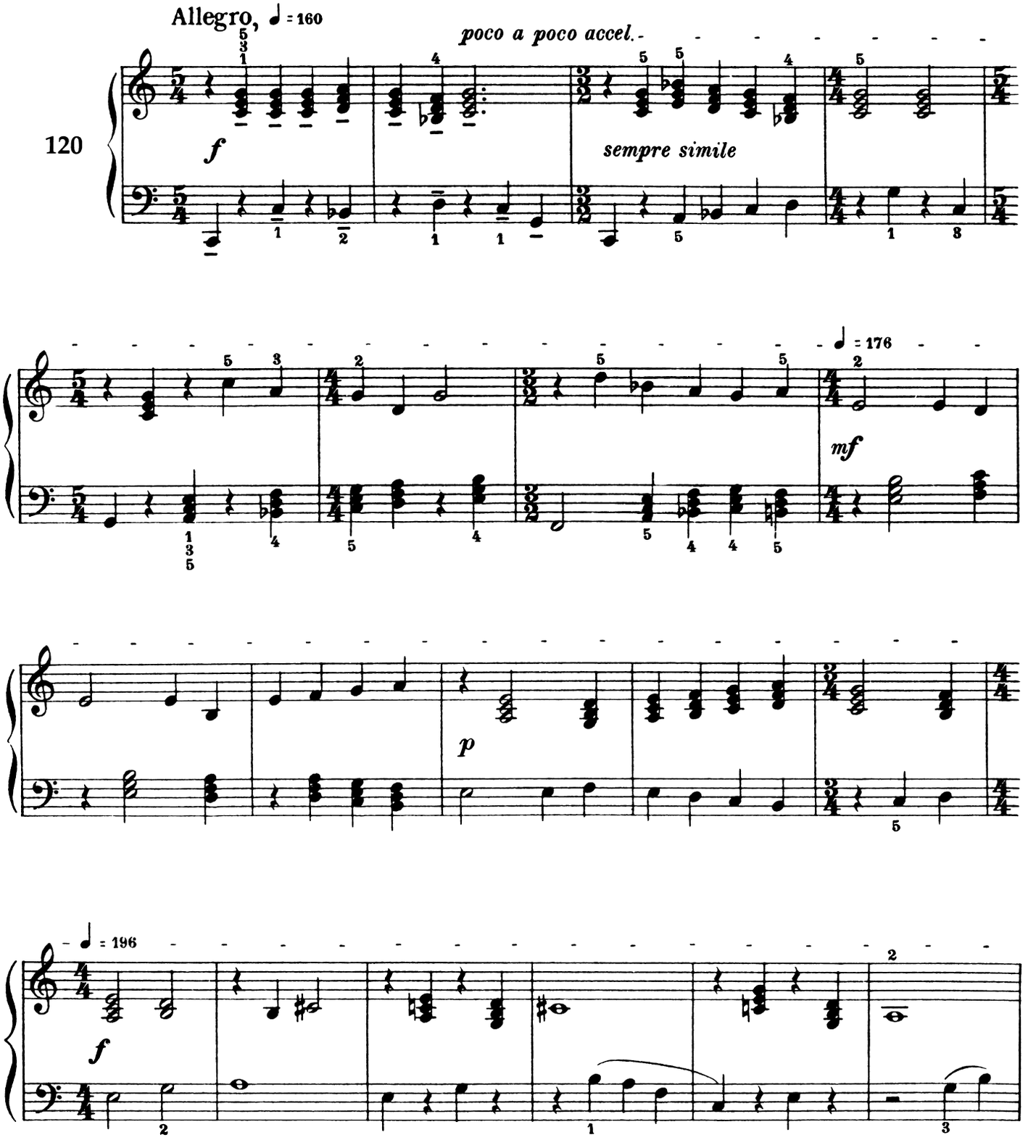

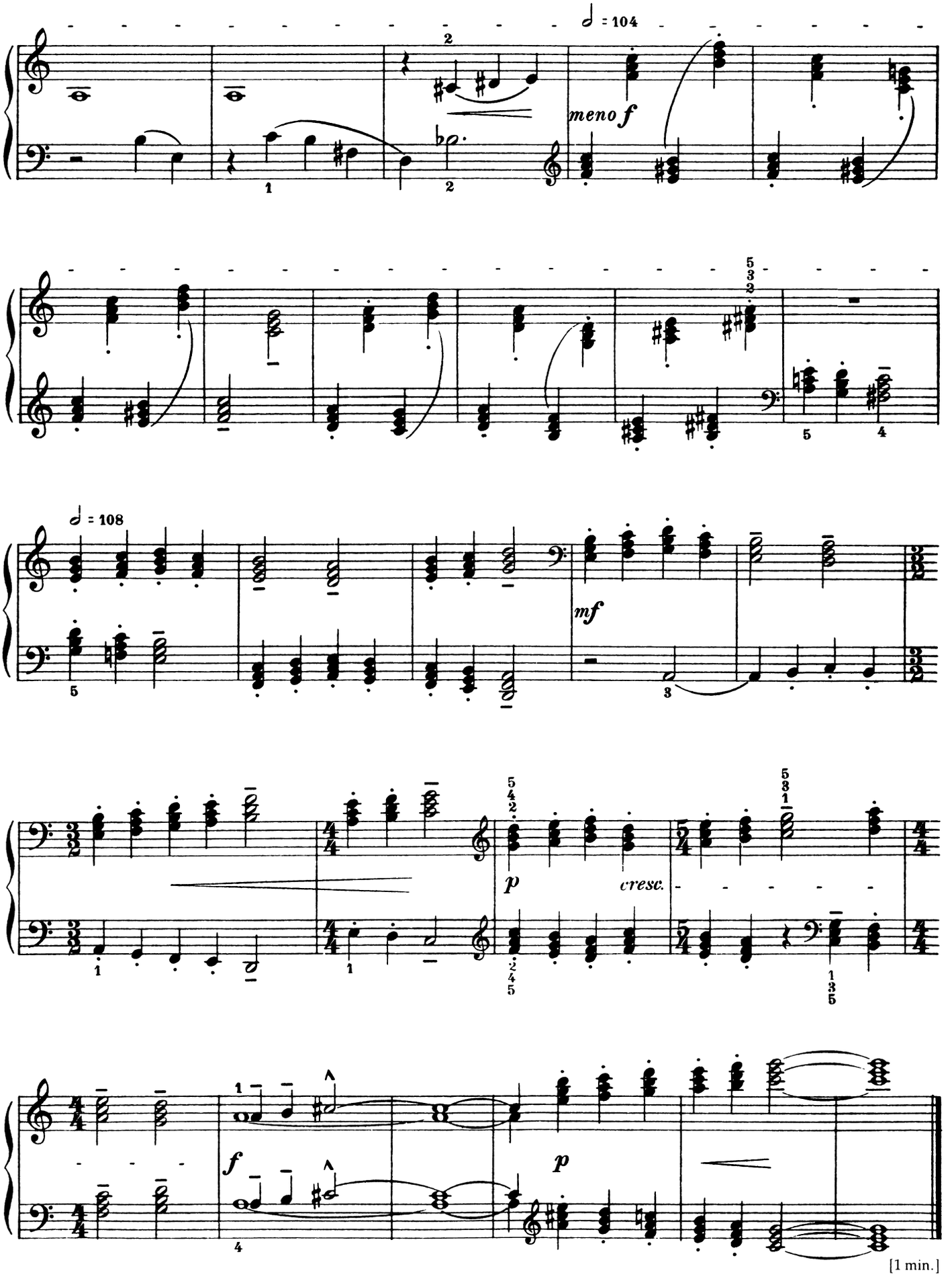
♩ = 104
meno f
♩ = 108
mf
p
cresc.
f
p
[1 min.]

Two-part Study

Etude à deux voix

Zweistimmige Etüde

Kétszólamú tanulmány

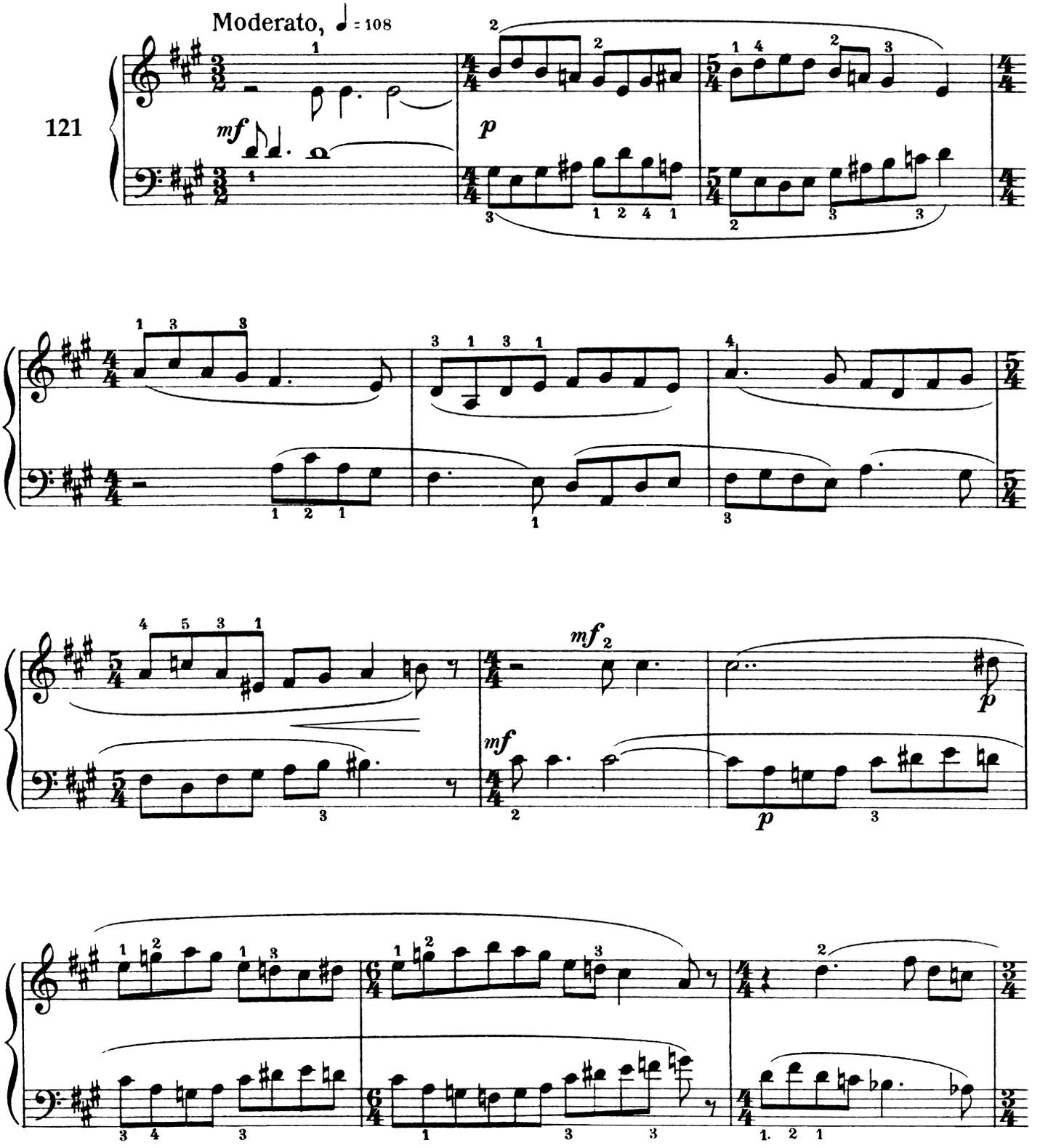

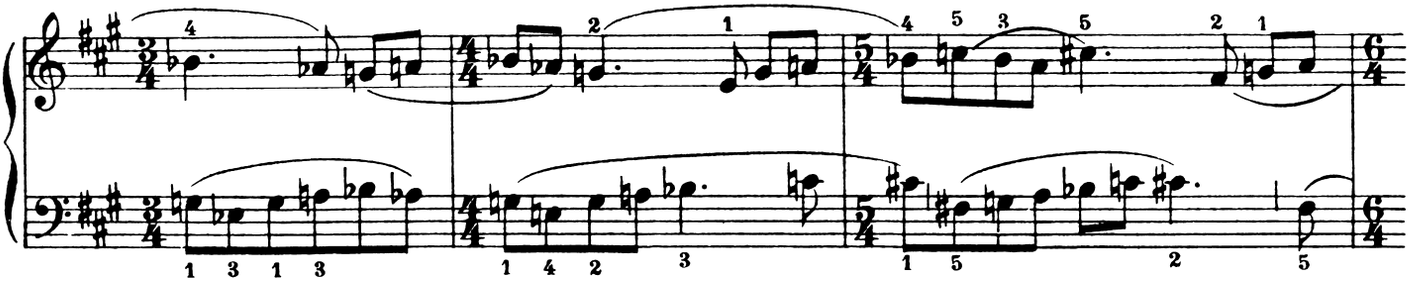

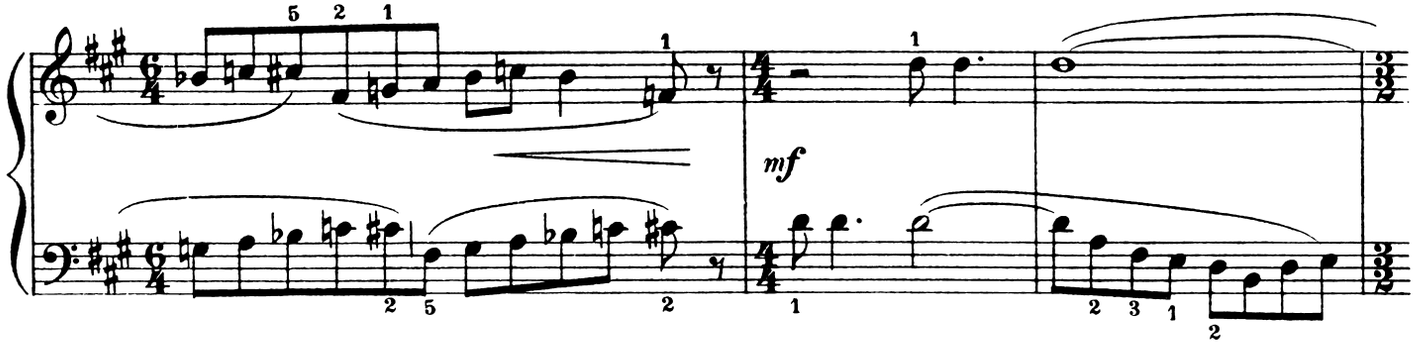

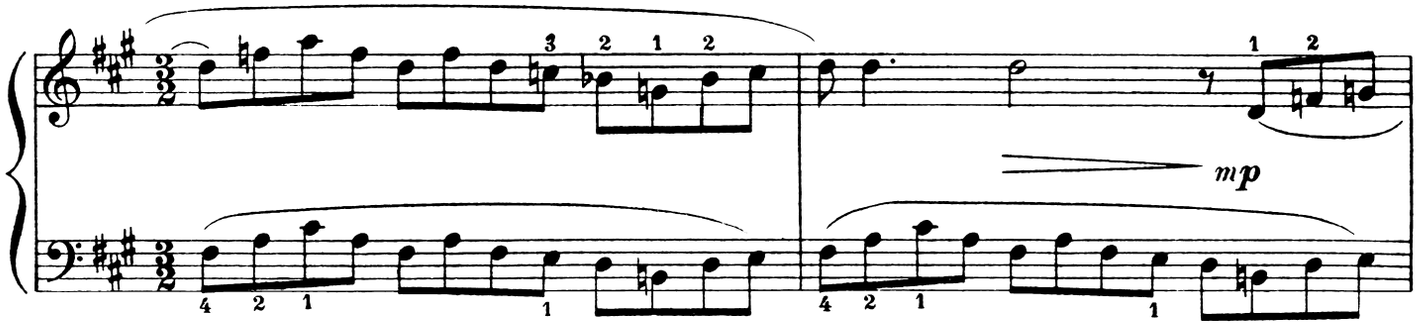

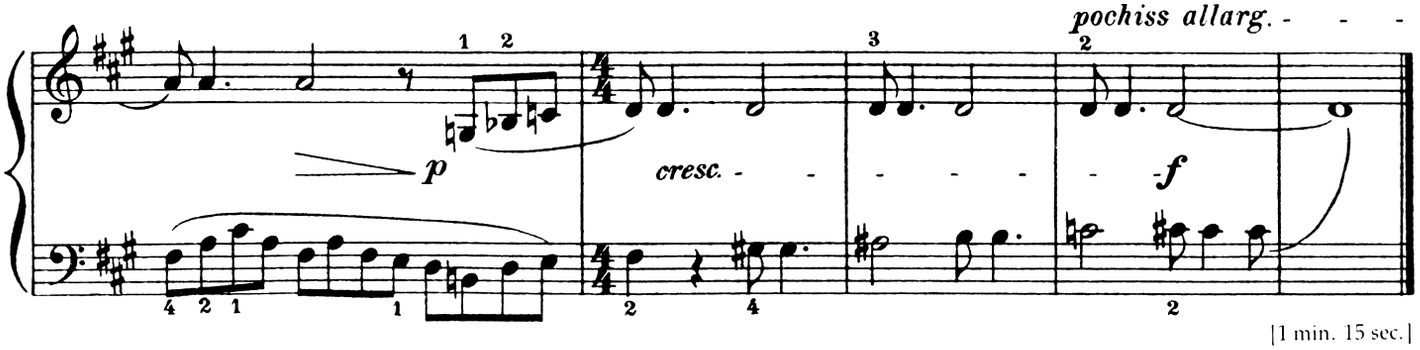

[1 min. 15 sec.]

Appendix: Exercises
Appendice: exercices
Anhang: Übungen
Függelék: gyakorlatok

31 (97)

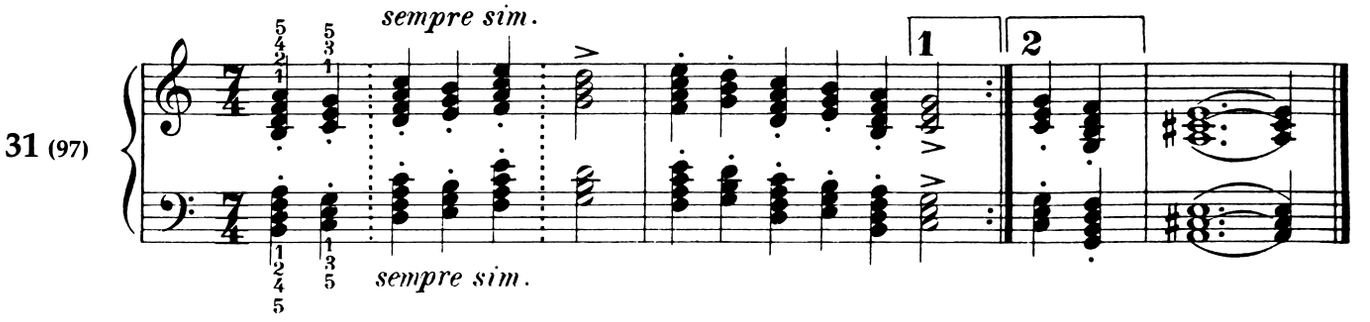

32 (98)

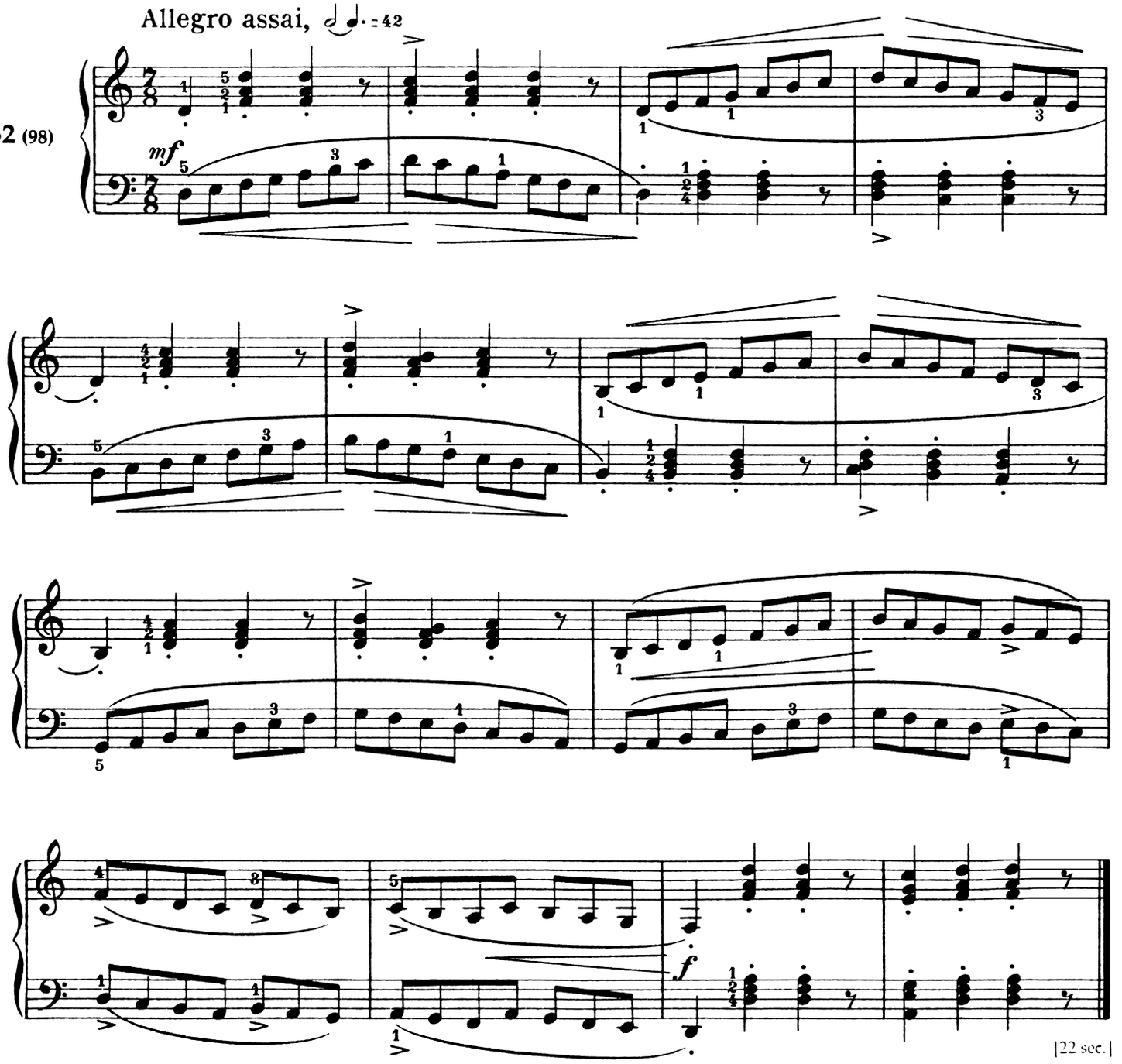

[22 sec.]

Allegro assai, ♩.=45

33 (113)

legato e leggero

(Ped.)

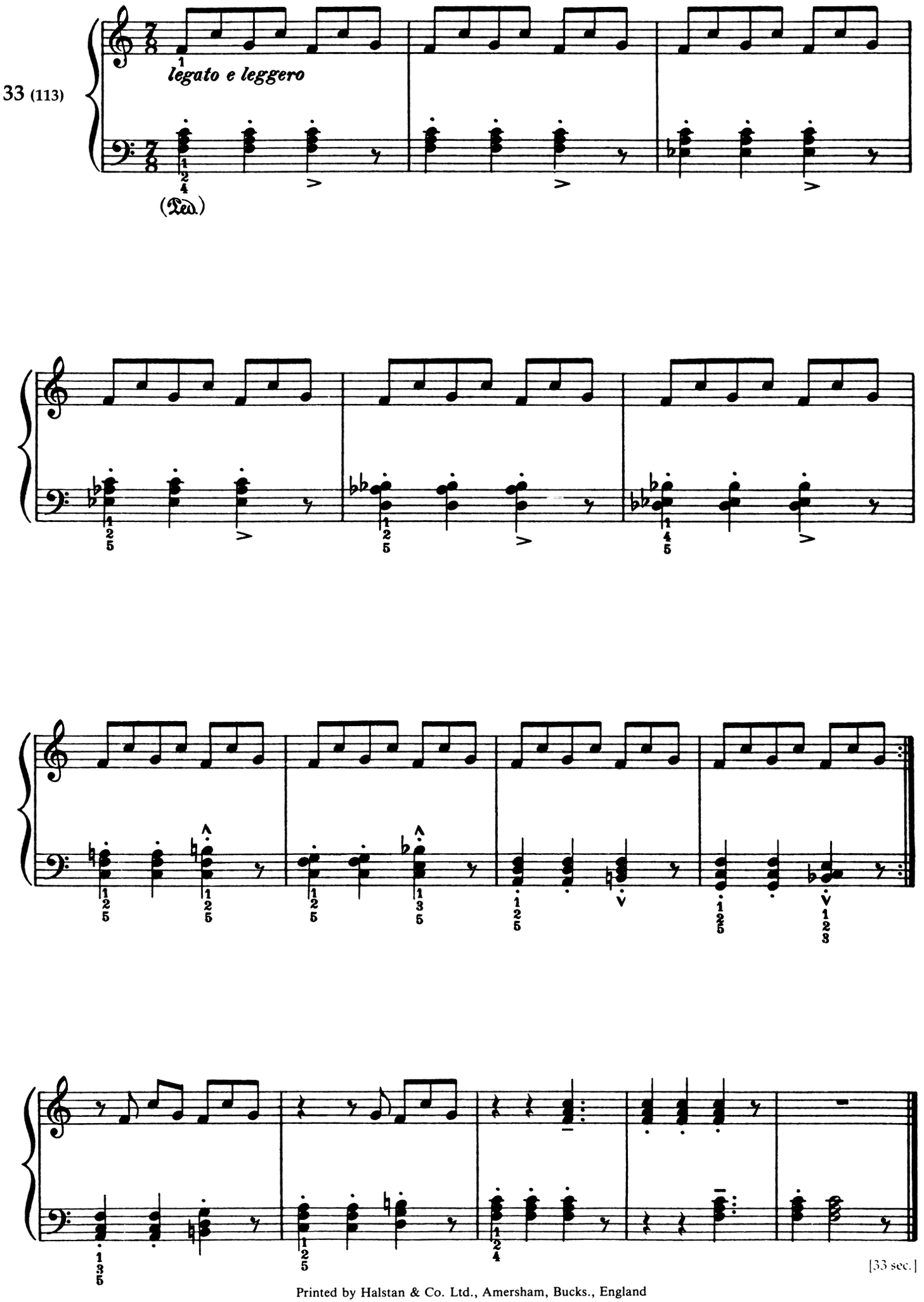

[33 sec.]

Printed by Halstan & Co. Ltd., Amersham, Bucks., England

113 Az ismétlés így is játszható:

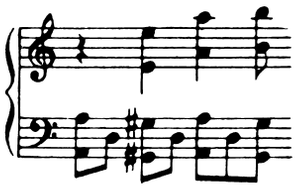

stb., végig oktávában. Ebben az esetben a *seconda volta* e
legyen a *prima voltá*-nál. A ritmusérzék fejlesztésére n
fontos ennek a darabnak következő módon való játszása: két
tanuló, vagy akár magasabb fokon levő zongorista, ak
külön-külön jól tudja eredeti alakjában, játssza a d
négykézre, mégpedig úgy, hogy az egyik a bevezető 3 és befe
ütemet játssza, a közben levő kíséretet pedig alsó
kettőzésben; a másik a dallamot játssza (két kézzel) felső
kettőzésben. Ha így már jól megy, akkor a két szerepet f
cserélni: aki I.-t játszott, játsszék II.-t és fordítva.

113,115 A „bolgár ritmus'', ami annak az országnak népz
ben nagyon elterjedt, olyanféle ritmusra vonatkozik amelyik
egyes ütemek főértékei nem egyforma hosszúak s így a főért
alkotó kis alapértekek (amelyek ezekben a darabokan ♪-ok)
változó. A szerző a hatodik füzetben messzemenően alkalma
a rendszert; ebben a füzetben két példa található: a 113. sz. $\frac{7}{8}$(
és a 115. sz. $\frac{5}{8}(\frac{3+2}{8})$ ütemjelzéssel (a kiadó megjegyzése).